

33ste schoolverlatersrapport - editie 2020

VDA B

Samenvatting	3
Infografiek	7
Methodologie	8
Alle schoolverlaters	13
Ongekwalficeerd	15
Buitengewoon secundair onderwijs	16
Leren en werken	17
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)	18
Leertijd	19
Secundair onderwijs	20
Algemeen secundair onderwijs (ASO3)	21
Beroepssecundair onderwijs (BSO3)	22
Technisch secundair onderwijs (TSO3)	23
Kunstsecundair onderwijs (KSO3)	24
STEM – ZORG – OVERIGE	25
Best scorende opleidingen	31
Hoger onderwijs	32
Hoger beroepsonderwijs (HBO5)	33
Professionele bachelor (PBA)	34
Academische bachelor (ABA)	35
Master (MAS)	36
STEM – ZORG – OVERIGE	37
Best scorende opleidingen	43
STEM en gender	44
ZORG en gender	45
Vlaanderen en de provincies	46
Interactieve schoolverlaterstoepassing	57

In dit rapport onderzoeken we de jongeren die in 2018 de school hebben verlaten en gaan we na hoeveel van deze schoolverlaters op 30 juni 2019 als werkzoekend is ingeschreven bij VDAB. Dit **werkzoekendenaandeel** biedt een **indicatie van de tewerkstellingskansen** van de schoolverlaters in Vlaanderen.

Algemeen

In 2018 verlieten **70.606** jongeren in Vlaanderen de school. Eén jaar later is **8,9%** of 6.262 van deze schoolverlaters op zoek naar werk.

Na een gestage daling van het werkzoekendenpercentage tussen 2013 en 2018 (van 13,0% in 2013 naar 8,9% in 2018) blijft het in juni 2019 steken op 8,9%. In het tweede kwartaal van 2019 noteerde Eurostat in de ganse Europese Unie een groeivertraging van de economie. Ook op de Vlaamse arbeidsmarkt is deze groeivertraging merkbaar: vanaf februari 2019 zien we de gestage toename in het aantal ontvangen vacatures van de afgelopen jaren afvlakken (zie Arvastat).

Ongekwalficeerd de arbeidsmarkt betreden, doe je beter niet

Ongekwalficeerde schoolverlaters zijn jongeren die de school verlaten met **maximaal een getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs**. In 2018 tellen we 6.320 ongekwalficeerde schoolverlaters. Dit komt neer op een aandeel van **9,0%** in de volledige schoolverlaterspopulatie. Tegenover 2017 betekent dit een minieme daling van 0,2 procentpunt.

De vertraagde economische conjunctuur heeft een negatieve impact op deze groep: vergeleken met het vorige rapport stijgt het aandeel ongekwalficeerde werkzoekende schoolverlaters van 27,6% naar **30,5%**. Bij een vertraagde of dalende conjunctuur zijn het deze ongekwalficeerden die als eersten in de klappen delen. We drukken de jongeren, die in deze coronatijden twijfelen aan het belang van een diploma en overwegen om de school vroegtijdig te verlaten, dan ook op het hart om toch door te zetten. Want ook op lange termijn is het geen aanrader om zonder enige kwalificatie een professionele loopbaan uit te bouwen. Vlaams en internationaal onderzoek toont aan dat ongekwalficeerde schoolverlaters vaker laagbetaalde en minder kwaliteitsvolle jobs uitoefenen en vaker in minder goede gezondheid verkeren.

Van de groep ongekwalficeerde schoolverlaters zijn diegenen die maximaal een getuigschrift van de eerste graad secundair onderwijs behalen, de grote zorgkinderen. 41% van deze schoolverlaters is werkzoekend na één jaar.

Werkervaring werkt ¹

Niet alleen een kwalificatie, ook het kunnen aantonen van degelijke werkervaring is waardevol op de arbeidsmarkt. Dat blijkt uit het relatief lage werkzoekendenpercentage bij schoolverlaters uit de **Leertijd** (11,6%), waar vier dagen beroepsgerichte praktijkopleiding worden gecombineerd met één dag theoretische opleiding. Vooral de Leertijd-schoolverlaters die de arbeidsmarkt betreden met een beroepskwalificatie én een diploma secundair onderwijs op zak doen het met een werkzoekendenaandeel van 8,4% meer dan behoorlijk. Ze scoren hiermee even goed als jongeren die de school verlaten met een diploma beroepssecundair onderwijs (werkzoekendenpercentage: 8,5%) of technisch secundair onderwijs (werkzoekendenpercentage: 8,8%).

Ook in het **deeltijds beroepssecundair onderwijs** (DBSO) wordt een component leren (twee dagen per week) afgewisseld met een component werken (drie dagen per week). Schoolverlaters uit DBSO halen echter een gemiddeld werkzoekendenaandeel (22,4%) dat bijna dubbel zo hoog ligt als dat van de schoolverlaters uit de Leertijd. DBSO geldt nog meer dan de Leertijd als opvangnet voor kwetsbare jongeren met psychologische, familiale of schoolgerelateerde problemen. Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt wordt de component werken ingevuld door ofwel een echte arbeidservaring ofwel een specifiek begeleidingstraject waarin ontbrekende attitudes en vaardigheden verder ontwikkeld worden. Dit betekent dat niet elke leerling gedurende de hele opleiding ervaring op de werkvloer opdoet.

Een specialisatiejaar faciliteert de opstap naar werk

Op het niveau van beroepssecundair (BSO) en technisch secundair (TSO) onderwijs kan de leerling best een specialisatiejaar volgen. Op BSO-niveau spreken we van een **7de jaar**, op TSO-niveau van een **Se-n-Se** (secundair na

¹ Er zijn drie leerwegen langs dewelke een jongere leren kan combineren met werken: DBSO, Leertijd en Duaal leren. Over deze laatste leerweg bezitten wij nog onvoldoende gegevens gezien duaal leren pas gestart is als proeftuin in het schooljaar 2016-2017.

secundair). Zo'n specialisatiejaar is sterk gericht op de praktijk en het leren op de werkvloer. Hierdoor zijn leerlingen beter voorbereid op de arbeidsmarkt en daalt de kans om een jaar na schoolverlaten werkzoekend te zijn (14,9% na 6 jaar BSO t.o.v. 8,5% na 7 jaar BSO; 9,7% na 6 jaar TSO t.o.v. 5,4% na 7 jaar TSO).

Ook in BuSO is een extra ABO-jaar een must. Een **alternerende beroepsopleiding (ABO)** biedt de jongere de kans om zich verder te bekwamen in een vak en ervaring op te doen op de werkvloer in de vorm van afwisselend leren en werken. Arbeidsattitudes worden getraind en zelfredzaamheid gestimuleerd, met als doel de tewerkstellingskansen te verhogen. Dat dit effectief helpt, mag blijken uit het enorme verschil in werkzoekendenaandelen bij BuSO-schoolverlaters die geen ABO volgden en zij die dat wel deden: het werkzoekendenpercentage daalt respectievelijk van 33,4% naar 24,7%.

Hoe hoger geschoold, hoe lager het werkzoekendenpercentage

Van alle schoolverlaters die in 2018 ongekwalificeerd de arbeidsmarkt betraden, was gemiddeld 30,5% na een jaar werkzoekend. Schoolverlaters die een beroepskwalificatie behaalden via Leren & Werken (al dan niet gecombineerd met een algemene onderwijskwalificatie) behaalden een jaar later een gemiddeld werkzoekendenpercentage van 19,4%. Als de schoolverlater een getuigschrift of diploma secundair onderwijs op zak had, daalde het werkzoekendenpercentage verder naar 9,7%. Schoolverlaters met een hoger diploma haalden gemiddeld het laagste werkzoekendenaandeel: 3,1%.

STEM-opleidingen

In onze digitale en technologiegedreven kennismaatschappij is er een grote nood aan wetenschappelijke en technische profielen. STEM-inzichten en -vaardigheden zijn onmisbaar in ons dagelijks leven, zeker ook in deze coronatijden: zonder STEM geen beademingsapparatuur, geen antivirale middelen, geen online meetings met collega's/familie/vrienden, ...

Om meer mensen te stimuleren voor het kiezen van een (exact) wetenschappelijke en/of technische opleiding en loopbaan, startte de Vlaamse

regering in 2012 met een STEM-actieplan. VDAB werkt mee aan dit actieplan en besteedt daarom in zijn schoolverlatersrapport uitgebreid aandacht aan de resultaten van STEM-opleidingen in de derde graad secundair onderwijs, de professionele bachelor en de master.

Een eerste vaststelling is dat het aandeel en aantal STEM-schoolverlaters merkkelijk **stijgt in het beroepssecundair onderwijs en de professionele bachelors** tussen 2013 en 2018. Bij de masters blijft het aandeel en aantal stabiel. In het technisch secundair blijft het STEM-aandeel min of meer stabiel, maar daalt het aantal STEM-schoolverlaters.

Wat verder opvalt is dat **jongens** nog steeds vaker dan meisjes kiezen voor een STEM-opleiding. Zo heeft één op twee (53%) mannelijke schoolverlaters uit het secundair en hoger onderwijs (BSO, TSO, PBA en MAS) een STEM-opleiding gevolgd tegenover één op acht (13%) vrouwelijke schoolverlaters.

Daarnaast maken meisjes en jongens binnen STEM ook grotendeels **verschillende studiekeuzes**. De meeste jongens kiezen voor STEM-opleidingen binnen de studiedomeinen elektriciteit, elektronica, mechanica en ICT, zoals 'Industriële elektriciteit' (BSO) en 'Toegepaste informatica' (PBA). Meisjes geven vaker de voorkeur aan STEM-opleidingen waarin biologie, gezondheidszorg, creativiteit en bouwkunde een belangrijke rol spelen, zoals 'Apotheekassistent' (TSO) en 'Architectuur' (MAS).

Hoe hoger het studieniveau, hoe groter het aandeel vrouwelijke STEM-schoolverlaters (tegenover mannelijke schoolverlaters). Het aandeel stijgt van 3% in BSO, over 12% in TSO en 25% in PBA, naar 37% bij de masters. In het hoger onderwijs (PBA en MAS) zien we de afgelopen jaren ook een duidelijke toename in het aandeel STEM-vrouwen (2018 versus 2013).

Globaal gezien kunnen we stellen dat STEM-schoolverlaters vlot doorstromen naar de arbeidsmarkt, zeker de hoger opgeleiden. Vooral industriële en burgerlijke ingenieursprofielen zijn hierbij zeer in trek. Maar ook een aantal STEM-profielen uit BSO en TSO zijn gegeerd bij werkgevers. In de eerste plaats betreft het schoolverlaters die een 7-jarige STEM-opleiding volgden binnen het studiegebied 'Mechanica - Elektriciteit' of 'Land- en tuinbouw'. Ook de 6-jarige opleiding 'Vrachtwagenchauffeur' (BSO) legt de schoolverlaters geen windeieren.

ZORG-opleidingen

Omdat in de zorgsector eveneens een **nijpend tekort** aan arbeidskrachten aanwezig is en -met de vergrijzing van de maatschappij- de vraag naar deze arbeidskrachten alleen maar zal toenemen, wordt in ons rapport ook apart gerapporteerd over ZORG-opleidingen.

ZORG-opleidingen leiden mensen op tot een zorgberoep. Niet alleen (ver)zorgende opleidingen, maar ook opleidingen die eerder gericht zijn op huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning in de zorg vallen onder deze noemer. Voorbeelden van (ver)zorgende opleidingen zijn 'Thuis- en bejaardenzorg' (BSO), 'Leefgroepenwerking' (TSO), 'Orthopedagogie' (PBA) en 'Geneeskunde' (MAS). Voorbeelden van ondersteunende zorgopleidingen zijn 'Organisatiehulp' (BSO) en 'Tandartsassistentie' (TSO).

In de huidige coronacrisis kan de maatschappelijke waarde van onze zorgverleners onmogelijk worden overschat. De crisis maakt ook duidelijk hoe belangrijk een goede en kwaliteitsvolle gezondheidszorg is om in uitzonderlijke situaties te kunnen blijven functioneren. Als we in de toekomst deze kwaliteit willen blijven garanderen, dan is voldoende, goed opgeleid zorgpersoneel een absolute voorwaarde.

In de ziekenhuizen staat kwalitatieve zorg al een tijdje onder druk door een tekort aan verpleegkundigen. Dit tekort neemt snel toe. Uit onze spanningsindicator blijkt dat er in 2014 nog één werkzoekende verpleegkundige per vacature was, terwijl dit begin 2020 één werkzoekende voor drie vacatures was. In ons rapport zien we wel een **stijgende lijn** in het **aantal afgestudeerde verpleegkundigen**. Deze uitstroom is echter onvoldoende, zeker nu ook de babyboomgeneratie volop uitstroomt. Vandaar het beleid van VDAB om volop in te zetten op zij-instroom.

Bekeken over vijf jaar zien we enkel in het **hoger onderwijs** een duidelijke **toename** in het aandeel en aantal ZORG-schoolverlaters. In het secundair onderwijs blijft het aandeel stabiel, maar daalt het aantal. Jammer, want ook in de ouderen-, jeugd- en gehandicaptenzorg is er een tekort aan personeel.

Hoewel het nog steeds **grotendeels vrouwen** zijn die de arbeidsmarkt betreden met een ZORG-diploma, neemt het aandeel mannelijke ZORG-schoolverlaters toe (2018 tegenover 2013).

Met de groeiende vraag naar zorgprofielen vinden de ZORG-schoolverlaters globaal gezien ook vlot aansluiting met de arbeidsmarkt, zeker wanneer deze schoolverlaters een diploma hoger onderwijs hebben behaald. Voorbeelden van opleidingen die zeer goed scoren zijn 'Tandheelkunde', 'Verpleegkunde', 'Geneeskunde' en 'Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie'.

Bij ZORG-schoolverlaters uit het secundair onderwijs zijn de uitstroomkansen minder eenduidig. Zolang er een diploma (dit betekent op BSO-niveau dus een 7de jaar) wordt behaald in een ZORG-opleiding waarbij de focus ligt op (ver)zorgen, zit de schoolverlater goed. Voorbeelden zijn 'Thuis- en bejaardenzorg' (BSO) en 'Leefgroepenwerking' (TSO).

Overige opleidingen

Niet iedereen wil een STEM- of ZORG-beroep uitoefenen. Bijna de helft van de schoolverlaters heeft interesses die elders liggen en kiest opleidingen als 'Verkoop' (BSO), 'Integrale veiligheid' (TSO), 'Sociaal werk' (PBA) of 'Rechten' (MAS).

Eén van de positieve neveneffecten van de coronacrisis is dat veel beroepen, die voorheen eerder ondergewaardeerd werden, vandaag als essentiële en onmisbare beroepen worden geprezen. Vuilnisophalers, schoonmakers, supermarktmedewerkers, transportmedewerkers, politieagenten, leerkrachten, jeugdwerkers, ... krijgen nu het respect en de waardering die ze verdienen. Heel wat van deze beroepen worden uitgeoefend na het volgen van een 'overige' opleiding.

In ons rapport zien we twee opvallende evoluties met betrekking tot het aantal schoolverlaters in twee belangrijke sectoren: de veiligheidssector en de onderwijssector.

Ten eerste is er een duidelijke stijging in het aantal schoolverlaters uit '**Maatschappelijke veiligheid**' in het secundair onderwijs (2018 versus 2013). Dit terwijl het aantal schoolverlaters uit alle andere studiegebieden afneemt of stagneert. De schoolverlaters uit 'Maatschappelijke veiligheid' vinden ook zeer vlot aansluiting met de arbeidsmarkt vergeleken met schoolverlaters uit andere 'overige' opleidingen.

Een tweede -minder goede- trend is de sterke daling in het aantal schoolverlaters uit 'Onderwijs'. Deze evolutie, samen met een toename van het aantal leerlingen, het met pensioen gaan van een grote groep leerkrachten en het vroegtijdig afhaken van veel onderwijzers maakt het lerarentekort de komende jaren nog acuter. Deze schoolverlaters halen door de grote vraag wel een laag werkzoekendenaandeel, maar veel beginnende leerkrachten komen door versnipperde en onregelmatige lesopdrachten in onzekere werksituaties terecht.

Ook opvallend zijn de schoolverlaters uit de opleidingen 'Restaurantbedrijf en drankenkennis' (BSO) en 'Esthetische lichaamsverzorging' (TSO) die al jaren in de top staan van best scorende opleidingen (laagste werkzoekendenpercentage) op BSO- en TSO-niveau.

Tot slot

In de eerste plaats is het schoolverlatersrapport bedoeld als instrument voor jongeren bij hun studiekeuze. Het werkzoekendenpercentage is een objectieve maat en biedt een indicatie van hoe goed de schoolverlaters uit de verschillende opleidingen aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt.

Een studiekeuze moet natuurlijk in de eerste plaats gebaseerd zijn op iemands interesses, dromen en competenties. Dit zijn de belangrijkste drijfveren die voor een groot deel de slaagkansen zullen bepalen en de latere loopbaan vormgeven. Maar arbeidsmarktinformatie kan deze keuze verfijnen of bij twijfel de knoop mee helpen doorhakken. Het maakt de jongere hopelijk ook meer bewust van zijn/haar keuze en de invloed die deze kan hebben op de professionele loopbaan.

Daarenboven willen we benadrukken dat niet alleen een diploma je professionele succes bepaalt. Aanpassingsvermogen, creativiteit, ondernemerszin, leergierigheid, sociale competenties ... zijn van essentieel belang. Een diploma blijft de beste garantie voor een goede start van een professionele loopbaan, maar zeker op een continu veranderende arbeidsmarkt zullen **vakoverschrijdende vaardigheden en levenslang leren** steeds belangrijker worden.

Wat hebben we geleerd uit ons rapport?

We volgden **70.606 jongeren** die de schoolbanken in 2018 verlaten hebben.

Slechts **8,9%** zijn na 1 jaar op zoek naar werk.

Met welke opleiding vind je makkelijker een job? En zijn meisjes en jongens nu echt verschillend? We zetten de belangrijkste resultaten op een rijtje.

Maar, je succes op de arbeidsmarkt bepaal jij zelf! Sociale vaardigheden, creativiteit en vooral levenslang leren zijn belangrijker dan dat ene diploma.

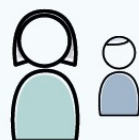
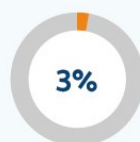

Een job? Makkelijker met een diploma op zak.

Geen diploma?
30 op 100 is na 1 jaar op zoek naar werk.

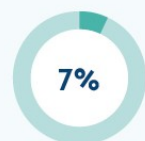

Diploma hoger onderwijs?
3 op 100 is na 1 jaar op zoek naar werk.

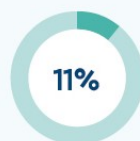

Meisjes aan de top
Meisjes scoren beter op de arbeidsmarkt als ze de school verlaten.

Meisjes
7 op 100 is na 1 jaar op zoek naar werk.

Jongens
11 op 100 is na 1 jaar op zoek naar werk.

Met een specialisatiejaar zit je goed
Je vindt makkelijker een job na je 7de specialisatiejaar in BSO en TSO.

BSO

Na 6 jaar: **15 op 100** is na 1 jaar op zoek naar werk.

Na 7 jaar: **9 op 100** is na 1 jaar op zoek naar werk.

TSO

Na 6 jaar: **10 op 100** is na 1 jaar op zoek naar werk.

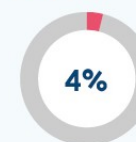
Na 7 jaar: **5 op 100** is na 1 jaar op zoek naar werk.

Applaus voor de zorg!

Een job in de zorg, da's een goeie keuze. Er is veel vraag naar verpleegkundigen en zorgkundigen.

Na een diploma secundair of hoger onderwijs is **4 op de 100** na 1 jaar op zoek naar werk.

Een STEM-diploma biedt je toekomst op de arbeidsmarkt:

Diploma secundair of hoger onderwijs
6 op 100 is na 1 jaar op zoek naar werk.

Werkzoekendenpercentage (wz%)

Om een zicht te krijgen op hoe goed de Vlaamse schoolverlaters uit de verschillende opleidingen aansluiting vinden met de arbeidsmarkt wordt nagegaan hoeveel schoolverlaters een jaar na het verlaten van de school als werkzoekend zijn ingeschreven bij VDAB. Dit aantal wordt vervolgens afgezet tegen het totaal aantal schoolverlaters, en zo bekomen we het werkzoekendenpercentage. Hoe hoger dit werkzoekendenpercentage, hoe moeizamer de aansluiting verloopt. Op pagina 5 wordt dieper ingegaan op deze term.

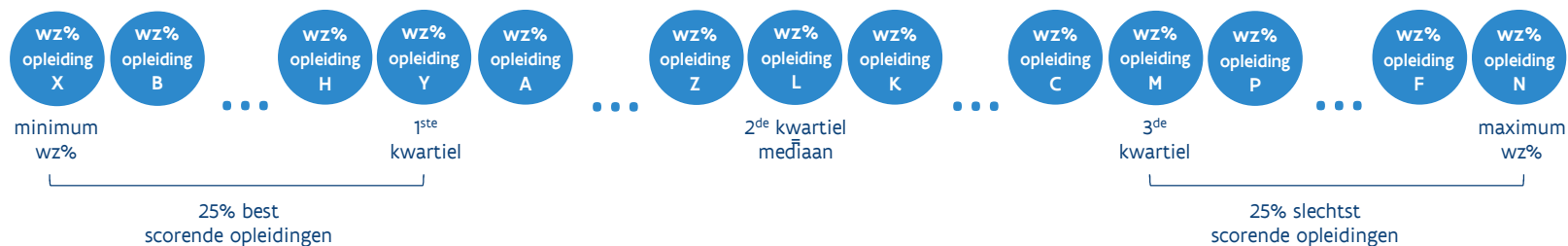
Minstens schoolverlatersaantal van 30

Enkel studiegebieden en opleidingen met minstens 30 schoolverlaters worden in dit rapport opgenomen. Bij kleinere schoolverlatersaantallen is het werkzoekendenpercentage weinigzeggend en maakt het vaak grote sprongen jaar op jaar. Deze sprongen zijn door het kleine aantal observaties eerder aan toevallige schommelingen te wijten dan aan werkelijke tewerkstellingsperspectieven.

Kwartielen

Om een onderscheid te maken tussen goed en minder goed scorende opleidingen worden de werkzoekendenpercentages van alle opleidingen (met minstens 30 schoolverlaters) gerangschikt van laag naar hoog, en vervolgens in vier 'gelijke' delen opgedeeld. Elk deel is een kwart van de dataset. De drie cijfers, die een kwart van de set begrenzen, worden 'kwartielen' genoemd.

De best scorende opleidingen hebben een werkzoekendenpercentage dat kleiner is of gelijk aan het eerste kwartiel. De slechtst scorende opleidingen hebben een werkzoekendenpercentage dat minstens even groot is als het derde kwartiel.

● Schoolverlaters van 2018

In dit rapport betreft het de jongeren die ingeschreven waren in een erkende Vlaamse onderwijsinstelling in het school- of academiejaar 2017-2018, maar niet meer in het school- of academiejaar 2018-2019.

● Regulier arbeidscircuit

We rapporteren enkel over schoolverlaters die tewerkgesteld kunnen worden op de reguliere arbeidsmarkt. Hierdoor worden schoolverlaters uit BuSO OV1 en OV2 niet meegenomen. Deze opleidingsvormen zijn eerder gericht op integratie in een beschermd leef- en werkmilieu.

● 18 t.e.m. 29 jaar

Schoolverlaters zijn niet leerplichtig en jonger dan 30 jaar.

● Geen studies buiten Vlaanderen

Schoolverlaters die één of meerdere jaren in het buitenland studeerden of die studies volgden in een onderwijsinstelling die buiten de bevoegdheid valt van het Vlaams departement Onderwijs en Vorming, komen niet voor in de cijfers.

● Ontbrekende gegevens

Schoolverlaters uit het hoger beroepsonderwijs (HBO5) - met uitzondering van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' - en het secundair volwassenenonderwijs (vroeger tweedekansonderwijs) worden (nog) niet opgenomen in het rapport omdat volledige en betrouwbare gegevens hierover ontbreken.

● Woonplaats in Vlaanderen

Wij rapporteren enkel over schoolverlaters die gedomicilieerd zijn in Vlaanderen. De schoolverlatersgegevens hebben dan ook altijd betrekking op de woonplaats van de schoolverlater en niet op de vestigingsplaats van de onderwijsinstelling.

• Werkzoekendenpercentage na 1 jaar

Het percentage of aandeel schoolverlaters dat een jaar na het schoolverlaten als werkzoekend is ingeschreven bij VDAB.

• Geen schatting

Gezien het over een populatie van schoolverlaters gaat, betreft het een reëel aantal/aandeel werkzoekenden en geen schatting.

• Geen kwaliteitsbepaling

Een klein werkzoekendenaandeel impliceert dat een groot aandeel van de schoolverlaters zijn/haar weg heeft gevonden naar de arbeidsmarkt. Het zegt echter niets over de kwaliteit van die plaats op de arbeidsmarkt (deeltijdse job, vast contract, (mis)match met gevolgde studies, ...).

• Momentopname

Het werkzoekendenpercentage is een momentopname. We gaan na hoeveel jongeren, die in 2018 de school verlieten, op 30 juni 2019 als werkzoekend ingeschreven zijn bij VDAB.

• Indicator

Het werkzoekendenpercentage geeft een indicatie over hoe goed schoolverlaters uit een bepaalde opleiding aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. Het is dus geen exacte voorspeller.

• Geen werkenden%

Het werkzoekendenpercentage vertelt niet hoe groot het aandeel werkenden is. Een werkzoekendenpercentage van bijv. 5% wil niet per se zeggen dat 95% van de schoolverlaters na een jaar aan het werk is. Ook 'werkloze' schoolverlaters kunnen ervoor kiezen om zich niet in te schrijven als werkzoekende bij VDAB.

Afhankelijk van de inhoud en het doel krijgen de opleidingen een STEM-, een ZORG- of een OVERIGE label. De aparte rapportering over STEM- en zorgopleidingen is een gevolg van de grote en stijgende vraag naar technische en zorgprofielen op de arbeidsmarkt.

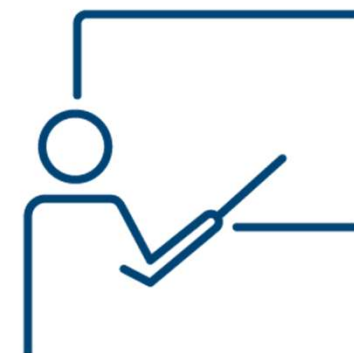
STEM

- focus op wiskunde, techniek, technologie, exacte wetenschappen, toegepaste wetenschappen of ICT.
- STEM-labels zijn afgestemd met de Onderwijskiezer en het departement Onderwijs en Vorming.
- voorbeelden: 'Auto-elektriciteit' (BSO3), 'Bouwtechnieken' (TSO3), 'Agro- en biotechnologie' (PBA) en 'Statistiek' (MAS).

ZORG

- focus op zorg voor de mens (niet het dier).
- (ver)zorgende opleidingen + opleidingen die gericht zijn op huishoudelijke, logistieke en administratieve ondersteuning in de zorg.
- voorbeelden: 'Kinderzorg' (BSO3), 'Organisatiehulp' (BSO3), 'Leefgroepenwerking' (TSO3), 'Tandartsassistentie' (TSO3), 'Orthopedagogie' (PBA) en 'Geneeskunde' (MAS)

OVERIGE

- = alle niet-STEM-opleidingen die ook geen zorgopleiding zijn.
- = ruime en gedifferentieerde groep opleidingen
- voorbeelden: 'Kantoor' (BSO3), 'Onthaal en public relations' (TSO3), 'Kleuteronderwijs' (PBA) en 'Geschiedenis' (MAS).

LAAGGESCHOOLD

Ongekwalificeerd

Max. SO1 = maximaal secundair onderwijs 1^e graad

ASO2 = algemeen secundair onderwijs 2^e graad

BSO2 = beroepssecundair onderwijs 2^e graad

TSO2 = technisch secundair onderwijs 2^e graad

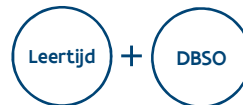
KSO2 = kunstsecundair onderwijs 2^e graad

Buitengewoon secundair onderwijs

Leren & Werken

=Beroepskwalificatie met/zonder onderwijskwalificatie *

BuSO (OV3) = buitengewoon secundair onderwijs (opleidingsvorm 3)

DBSO = deeltijds beroepssecundair onderwijs

Leertijd = "leercontract" (Syntra Vlaanderen)

* Een *beroepskwalificatie* behaal je na het slagen in de cursus 'beroepsgerichte vorming'.

Een *onderwijskwalificatie* behaal je na het slagen in de cursus 'algemene vorming' en na het behalen van minstens één certificaat in de cursus 'beroepsgerichte vorming'.

MIDDENGESCHOOLD

Secundair onderwijs

ASO3 = algemeen secundair onderwijs 3e graad

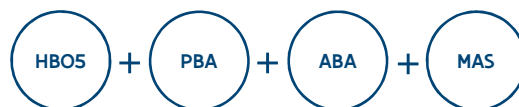
BSO3 = beroepssecundair onderwijs 3^e graad

TSO3 = technisch secundair onderwijs 3^e graad

KSO3 = kunstsecundair onderwijs 3^e graad

HOOGGESCHOOLD

Hoger onderwijs

HBOS = hoger beroepsonderwijs (in dit rapport enkel de opleiding 'Verpleegkunde')

PBA = professionele bachelor

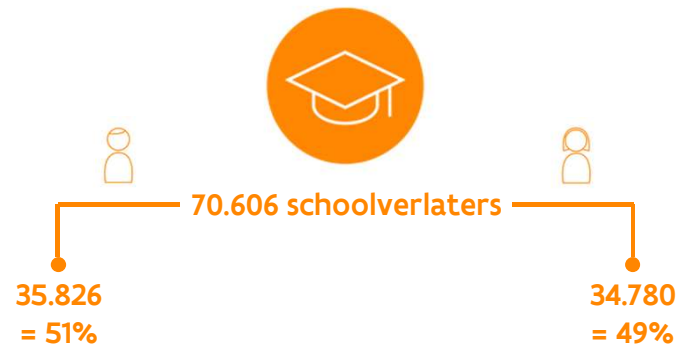
ABA = academische bachelor

MAS = master

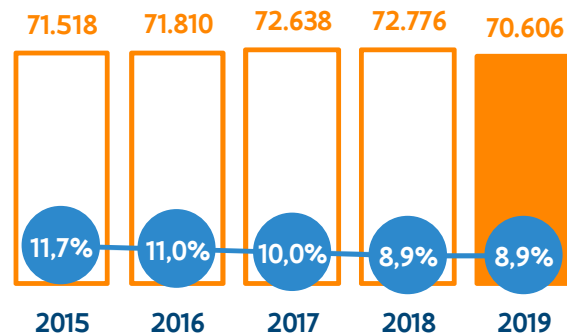
* Een scholingsniveau (Ongekwalificeerd, Secundair onderwijs, Hoger onderwijs,...) is een cluster van bij elkaar horende studieniveaus (TSO2, BSO3, MAS,...)

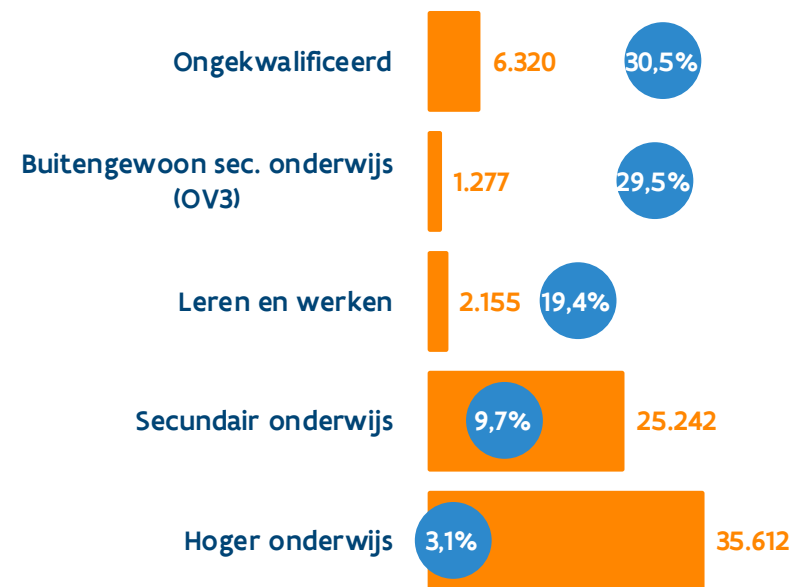
Alle schoolverlaters

- Er zijn 70.606 schoolverlaters in 2018.
- Amper 8,9% van de schoolverlaters is werkzoekend na een jaar.
- De aansluiting verloopt vlotter bij vrouwen dan bij mannen met een werkzoekendenpercentage van respectievelijk 7,1% en 10,6%.

- Hoe hoger de scholingsgraad, hoe lager het werkzoekendenaandeel.

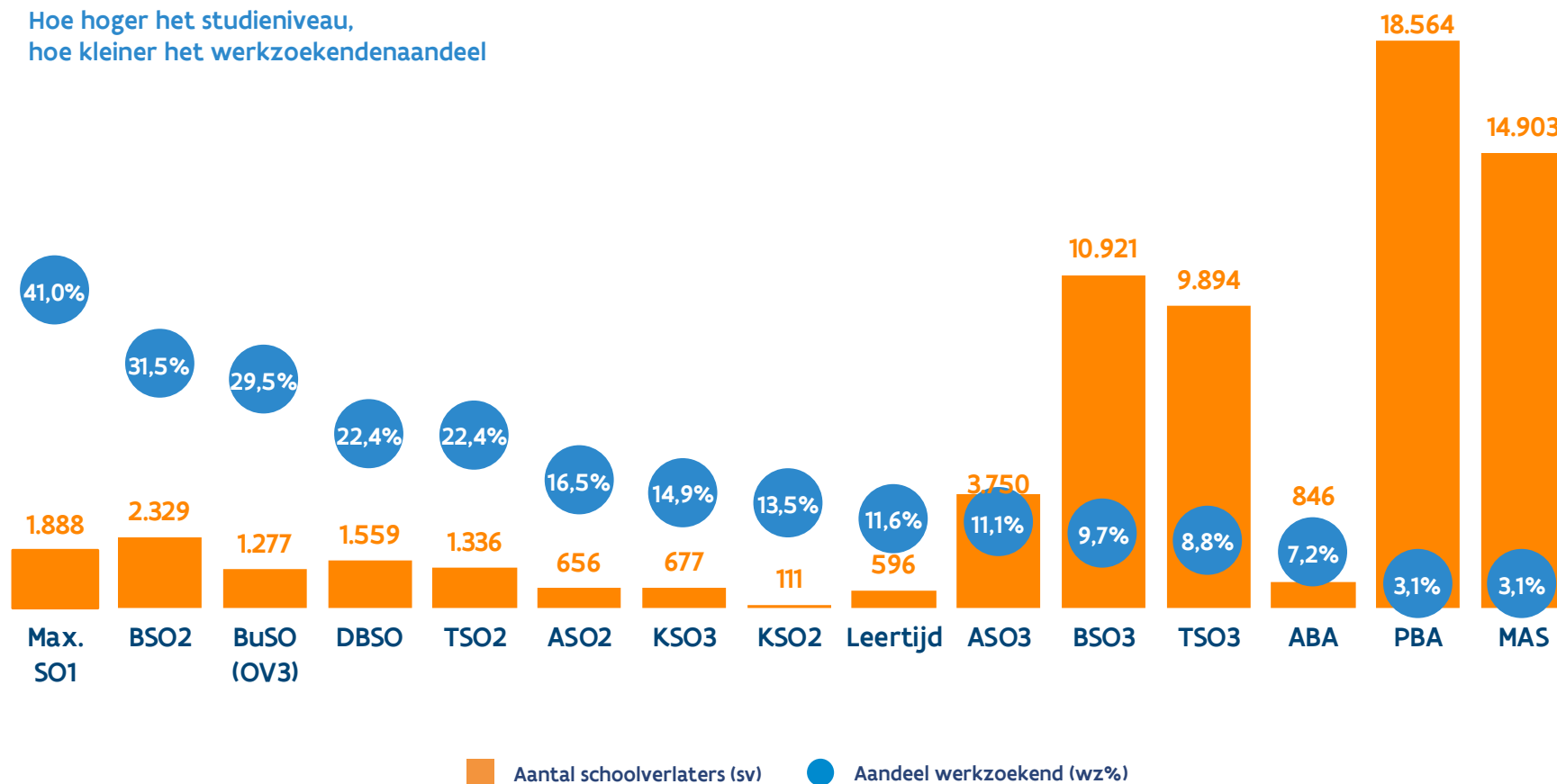

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

Een diploma maakt het verschil!

Hoe hoger het studieniveau,
hoe kleiner het werkzoekendenaandeel

* HBO5 is niet in de grafiek opgenomen aangezien enkel de schoolverlatersgegevens van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' beschikbaar zijn.

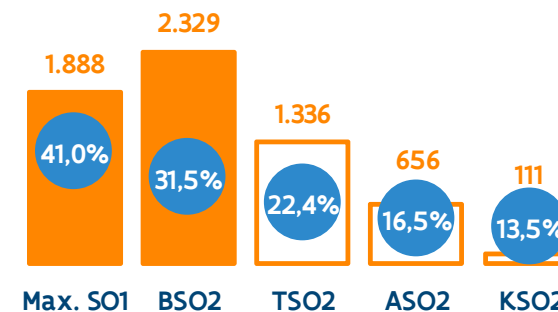
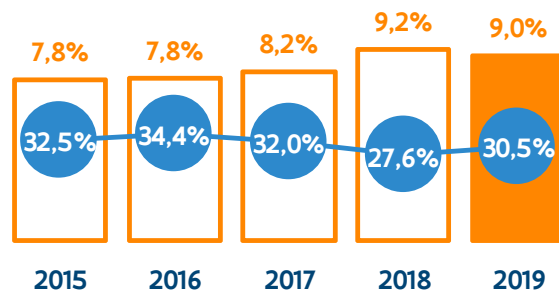

Ongekwalficeerd

- 9% van alle schoolverlaters behalen geen kwalificatie tijdens hun schooltijd.
- 3 op 10 is werkzoekend na een jaar.
- Beduidend meer mannen dan vrouwen komen ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt.

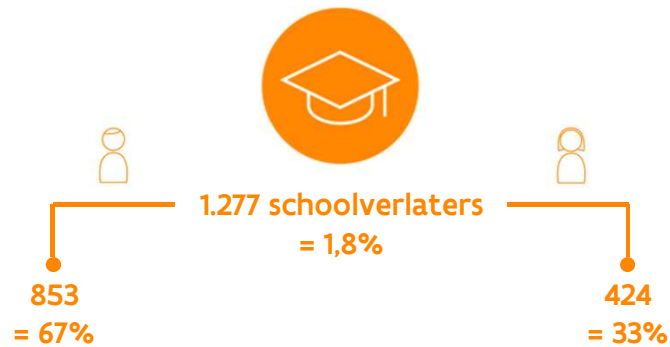
- 2 op 3 ongekwalificeerde schoolverlaters komen uit het Max. SO1 en het BSO2.
- De start van hun loopbaan verloopt moeizaam.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

Buitengewoon secundair onderwijs (BuSO OV3)

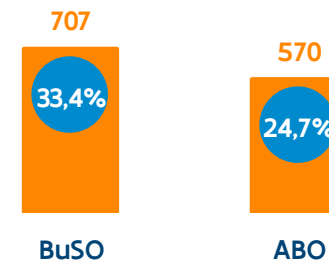
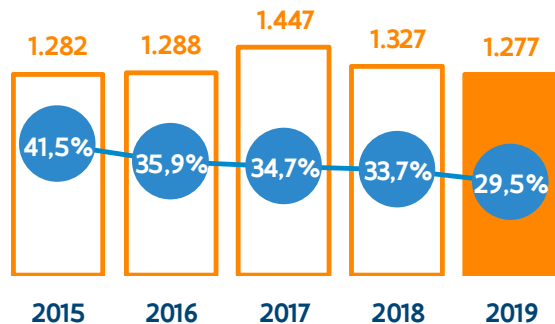

- Het werkzoekendenaandeel van het BuSO ligt hoog maar daalt verder.
- 29,5% is het laagste werkzoekendenpercentage van de voorbije vijf rapporten.

Een alternerende beroepsopleiding (ABO) biedt:

- werkervaring door een bedrijfsstage
- een betere aansluiting op de arbeidsmarkt

De opleiding wordt vaak gevolgd door de sterkere leerlingen uit het BuSO wat het werkzoekendenpercentage positief beïnvloedt.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

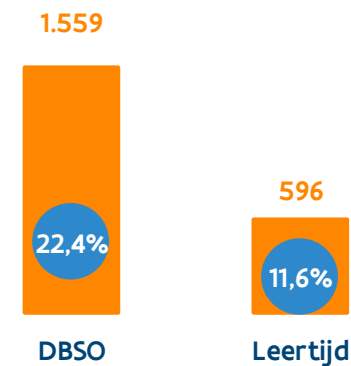
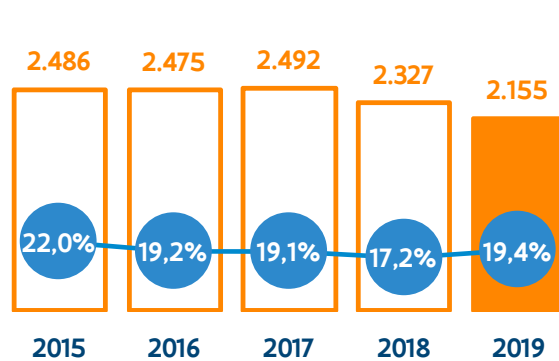

- 2 op 3 schoolverlaters uit Leren en werken zijn mannen.
- 1 op 5 is werkzoekend na een jaar.

- 72% van de schoolverlaters uit Leren en werken heeft een kwalificatie behaald in het DBSO.
- Het werkzoekendenaandeel van het DBSO ligt echter dubbel zo hoog dan dat van de Leertijd.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Er zijn drie leerwegen langs dewelke een jongere leren kan combineren met werken: DBSO, Leertijd en Duaal leren. Over deze laatste leerweg bezitten wij nog onvoldoende gegevens gezien duaal leren pas gestart is als proeftuin in het schooljaar 2016-2017.

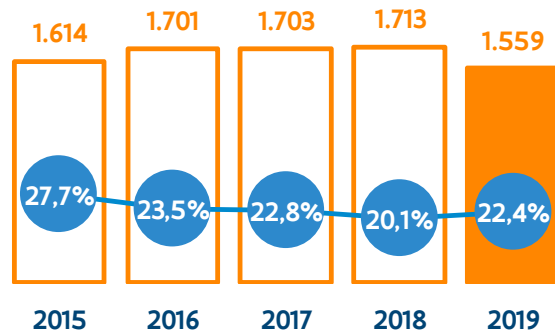
Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)

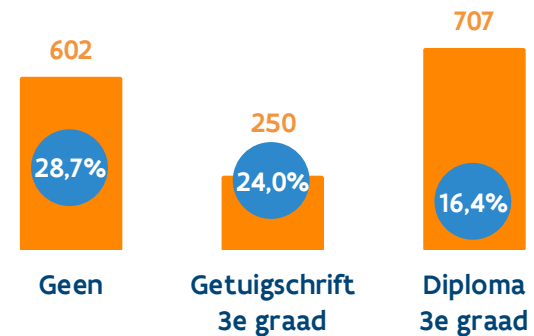
Wat houdt het DBSO in?

- 3 dagen praktijk, 2 dagen les
- Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt, wordt de component werkplekleren ingevuld.
- De combinatie leren en werken is niet gegarandeerd.

- Het behalen van een diploma via de algemene vorming biedt een duidelijke meerwaarde.*

Onderwijskwalificatie in het DBSO

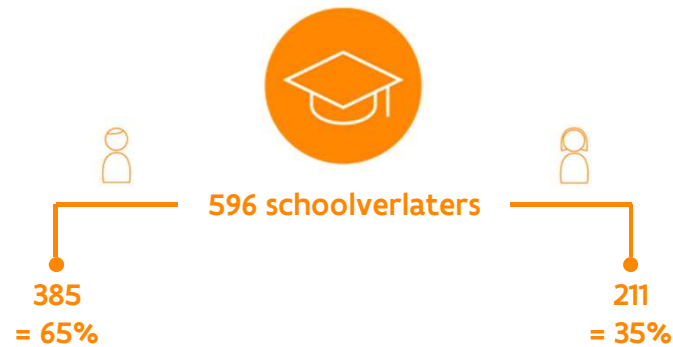

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wil je meer weten over het behalen van een diploma in het DBSO?

Meer informatie op onderwijs.vlaanderen.be/nl/diploma-en-studiebewijzen-in-het-deeltijds-beroepssecundair-onderwijs

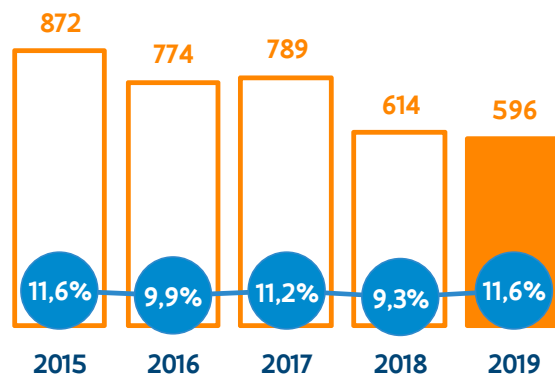

Wat houdt de Leertijd in?

- 4 dagen praktijk, 1 dag les
- Zonder leerovereenkomst heb je geen Leertijd.
- De combinatie leren en werken is gegarandeerd.

- Het behalen van een diploma via de algemene vorming biedt een duidelijke meerwaarde.*

Onderwijskwalificatie in de leertijd

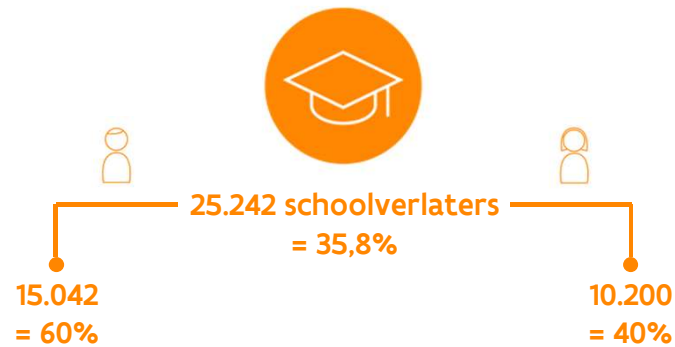

■ Aantal schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

* Wil je meer weten over het behalen van een diploma in de leertijd?
 Meer informatie op www.leertijd.be/kan-ik-de-leertijd-een-onderwijsstudiebewijs-behalen

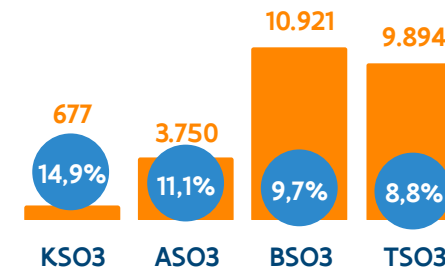
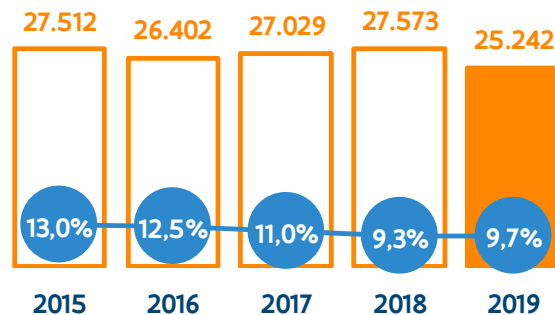
Secundair onderwijs

- 36% van alle schoolverlaters behaalt een eindkwalificatie in het secundair onderwijs.
- 9,7% is na een jaar op zoek naar werk.

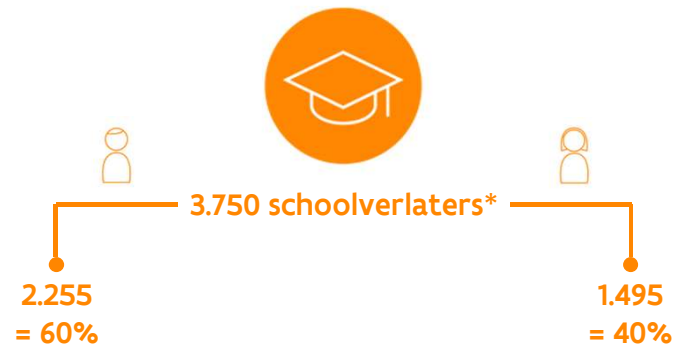
- Meer dan 80% van de schoolverlaters uit het secundair onderwijs komen uit het BSO en het TSO.
- Schoolverlaters uit het TSO hebben de beste kansen.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

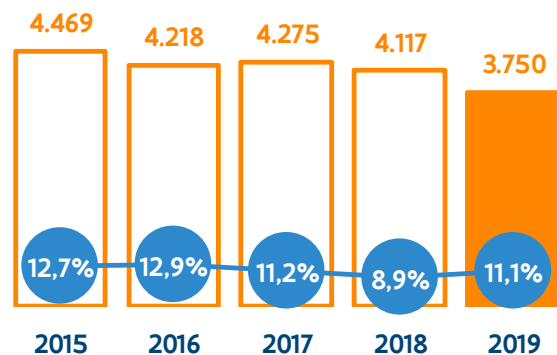

Algemeen secundair onderwijs (ASO3)

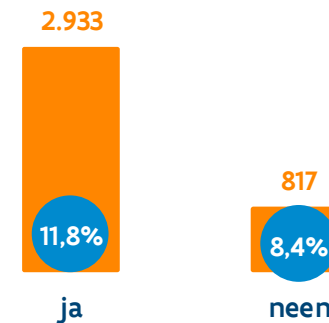

- Het ASO3 bereidt voor op het hoger onderwijs, niet op de arbeidsmarkt.
- Het werkzoekendenpercentage stijgt en ligt beduidend hoger dan het Vlaams gemiddelde van 8,9%.

- Eén of meerdere jaren hoger onderwijs, zonder het behalen van een diploma, biedt weinig meerwaarde.

Hoger onderwijs geprobeerd?

* Belangrijk om te weten: het aantal ASO-schoolverlaters is overschat doordat het departement Onderwijs en Vorming ook jongeren die buiten Vlaanderen verder studeren als schoolverlater detecteert. Dit zorgt voor een overschatting van het aantal schoolverlaters en een onderschatting van het werkzoekendenaandeel.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

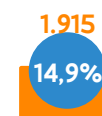
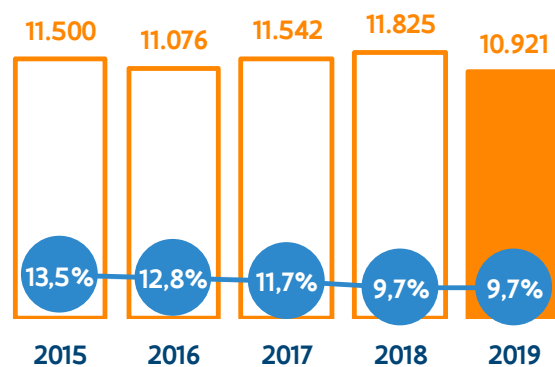
Beroepssecundair onderwijs (BSO3)

- Het BSO levert het grootste aantal schoolverlaters af in het secundair onderwijs.
- Het werkzoekendenaandeel blijft stabiel.
- In het BSO vinden mannen en vrouwen even vlot aansluiting met de arbeidsmarkt.

Een 7de jaar biedt:

- een diploma
- werkervaring door stages
- persoonlijke groei
- betere aansluiting op de arbeidsmarkt

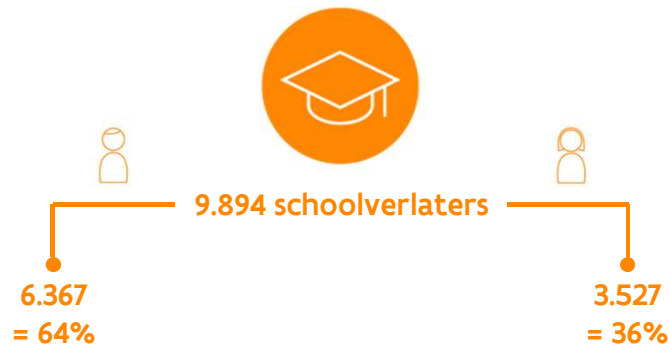
6 jaar

7 jaar

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

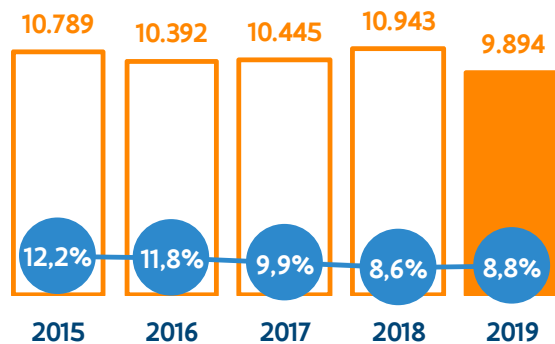
Technisch secundair onderwijs (TSO3)

- Het TSO biedt de beste aansluiting in het secundair onderwijs.
- Het werkzoekendenpercentage blijft stabiel en ligt nabij het Vlaams gemiddelde.

Een Se-n-Se (7de jaar in het TSO) biedt:

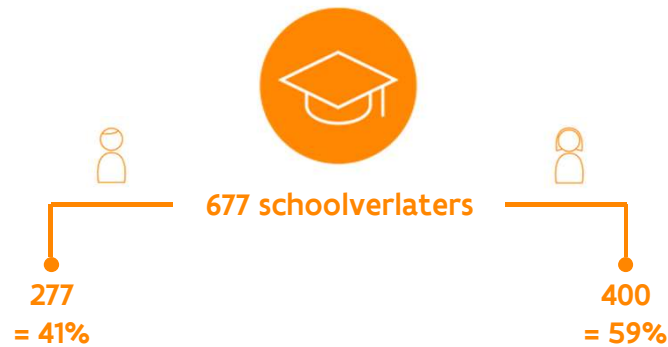
- werkervaring door stages
- persoonlijke groei
- betere aansluiting op de arbeidsmarkt

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

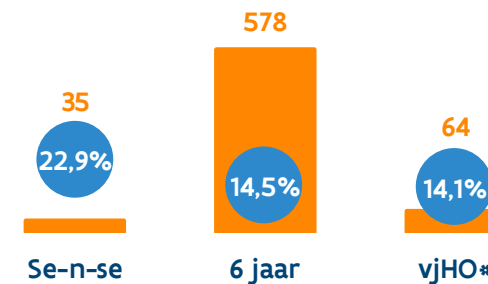
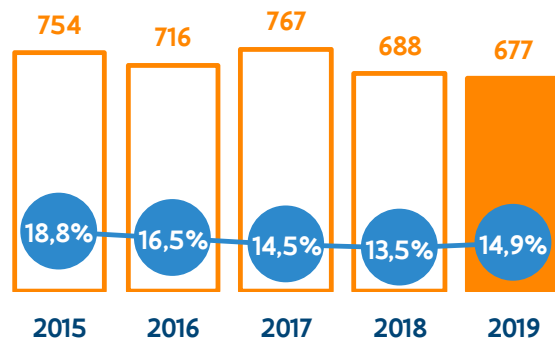

Kunstsecundair onderwijs (KSO3)

- Het KSO heeft het hoogste werkzoekendenaandeel in het secundair onderwijs.
- De concurrentie vanuit artistieke opleidingen uit het hoger onderwijs ligt hoog.

- Weinig schoolverlaters kiezen in het kunstonderwijs voor een Se-n-Se of een voorbereidend jaar.
- Door het kleine aantal schoolverlater is het moeilijk om uitspraken te doen over de meerwaarde van een specialisatie- of voorbereidend jaar.

* vjHO = voorbereidend jaar op het hoger onderwijs

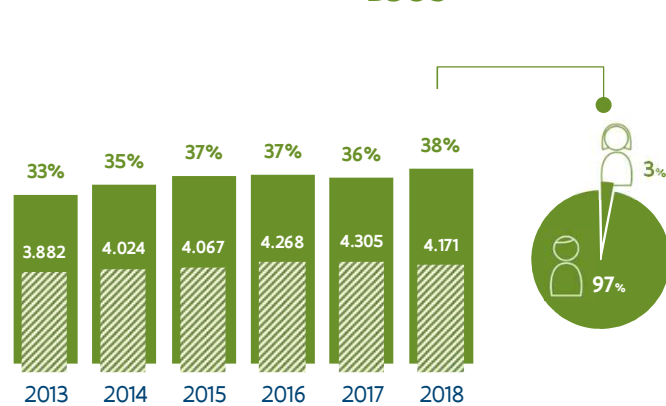
In het KSO wordt naast een Se-n-Se ook een 7de leerjaar ingericht als voorbereidend jaar op het hoger onderwijs. Deze jaren bereiden voor op de artistieke toelatingsproeven in het hoger onderwijs. Voorbeelden van dit voorbereidend jaar zijn 'Bijzondere muzikale vorming', 'Bijzondere vorming dans',...

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

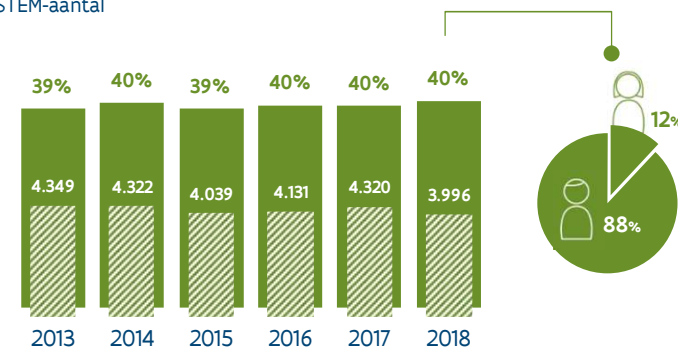
BSO3

EVOLUTIE SCHOOLVERLATERS

■ STEM-aandeel   ▨ STEM-aantal

TSO3

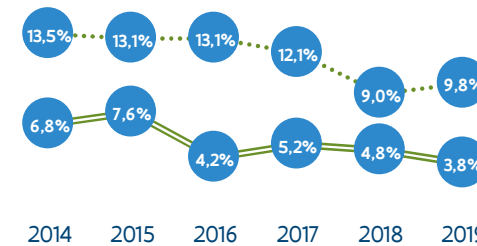
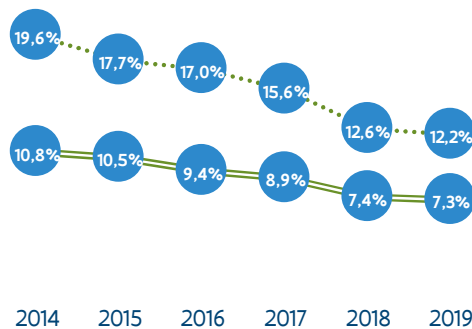

- Zowel het aantal als het aandeel STEM-schoolverlaters stijgt t.o.v. 2013.
- Het aandeel vrouwen uit STEM blijft zeer klein (3%). In de afgelopen 5 jaar is dit aandeel nauwelijks veranderd: van 3,6% in 2013 naar 3,3% in 2018.
- Vrouwelijke STEM-schoolverlaters komen vooral uit het studiegebied 'Land- en tuinbouw' en de decoratieve studierichtingen van het studiegebied 'Bouw'.

- Tegenover 2013 stijgt het aandeel STEM-schoolverlaters licht, maar daalt het aantal STEM-schoolverlaters.
- Het aandeel vrouwen uit STEM ligt op TSO-niveau hoger dan op BSO-niveau. Over 5 jaar tijd is dit aandeel licht gedaald: van 12,7% in 2013 naar 11,9% in 2018.
- Vrouwelijke STEM-schoolverlaters komen vooral uit de studiegebieden 'Chemie' en 'Handel'. Binnen deze laatste is de studierichting 'Boekhouden-Informatica' het populairst.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

..... 6 jaar STEM   — 7 jaar STEM   🔍 STEM globaal 2019

Bij beide studieniveaus ligt het werkzoekendenaandeel na een 7-jarige STEM-opleiding opvallend lager dan na een 6-jarige STEM-opleiding.

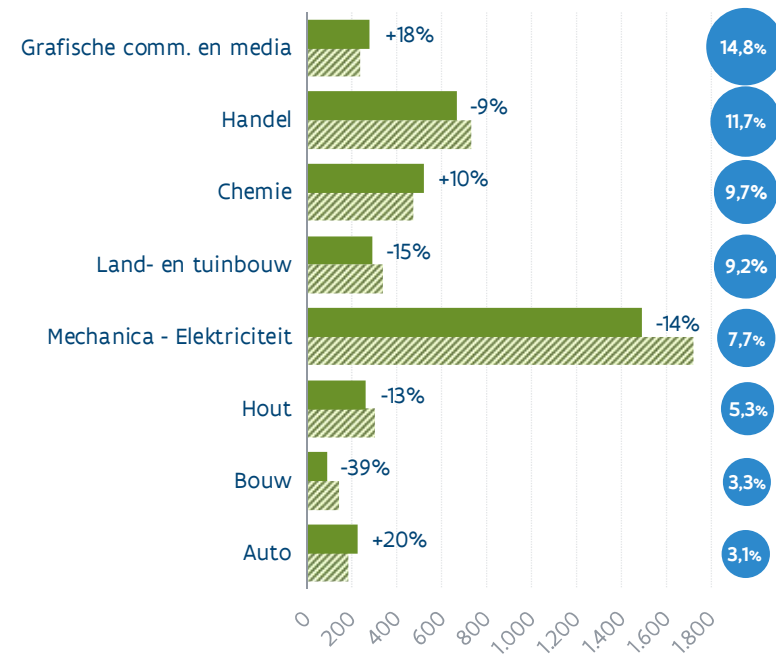
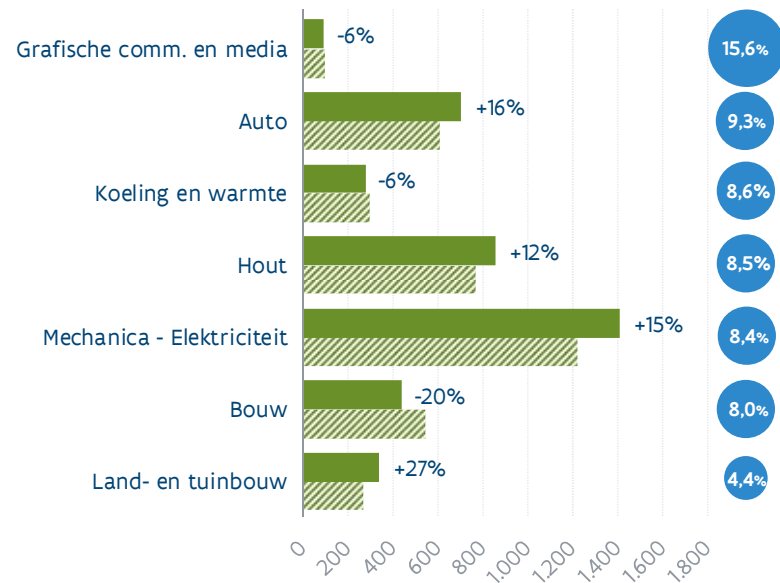

BSO3

SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDEAANDEEL PER STUDIEGEBIED *

■ aantal sv 2018 ■ aantal sv 2013 ● wz% 2019

'Auto' wint aan schoolverlaters, 'Bouw' verliest aan schoolverlaters.

- T.o.v. 2013 kent het studiegebied 'Land- en tuinbouw' verhoudingsgewijs de grootste stijging aan schoolverlaters. Met een wz% van 4,4% stromen deze zeer vlot door naar de arbeidsmarkt.
- Ook bij 'Auto', 'Mechanica-Elektriciteit' en 'Hout' zien we een duidelijke groei.
- Het wz% bij schoolverlaters uit 'Grafische communicatie en media' ligt zeer hoog. Nochtans zijn 'drukkers' en 'drukfwerkers' nog steeds knelpuntberoepen. Jongeren uit drukkersopleidingen in het BSO voldoen echter steeds minder aan de vraag op de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn hun skills door een verouderd machinepark in de scholen niet up-to-date. Anderzijds eisen werkgevers, door de snelle technologische en digitale evolutie in de grafische sector, een steeds grotere technische basiskennis. Werkgevers kiezen daarom vaker voor schoolverlaters met een professionele bachelor in de 'Grafische en digitale media'.

- T.o.v. 2013 vinden we de grootste daling aan schoolverlaters in het studiegebied 'Bouw'.
- Ook in 'Land- en tuinbouw', 'Mechanica-Elektriciteit' en 'Hout' zien we het aantal schoolverlaters met meer dan 10% krimpen, net de studiegebieden die op BSO3-niveau een groei kennen.
- Schoolverlaters uit 'Auto' en 'Bouw' vinden het vlotst aansluiting met de arbeidsmarkt.
- Schoolverlaters uit 'Grafische communicatie en media' en 'Handel', en dan vooral uit de IT-gerelateerde opleidingen 'Multimedia' en 'Informatiebeheer' halen hoge werkzoekendenaandelen. De concurrentie van schoolverlaters uit PBA-opleidingen die opleiden tot gelijkaardige profielen (webmaster, multimediaontwikkelaar, netwerkbeheerder, ...) is heel groot.

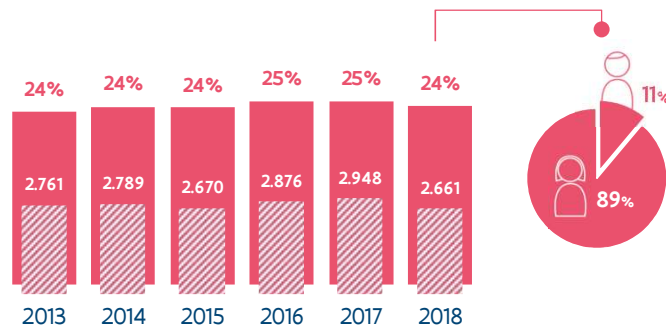
* Om het overzicht te bewaren, zijn enkel de grootste studiegebieden (aantal sv > 100 in 2013) opgenomen

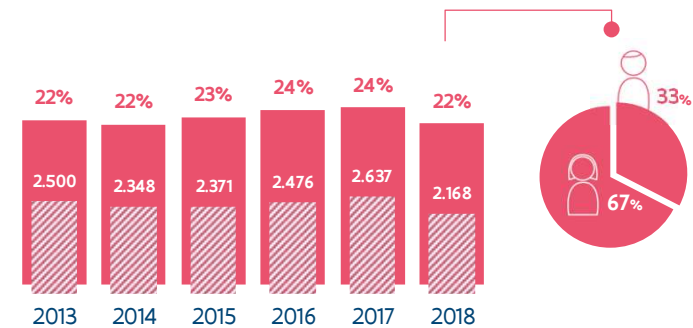
BSO3

EVOLUTIE SCHOOLVERLATERS

■ ZORG-aandeel   ▨ ZORG-aantal

TSO3

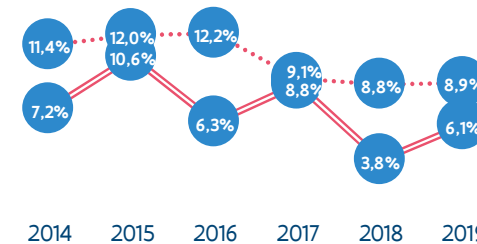
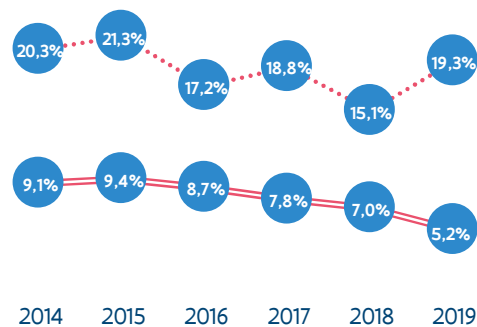

- Tegenover 2013 blijft het aandeel ZORG-schoolverlaters stabiel en daalt het aantal ZORG-schoolverlaters licht.
- Het aandeel mannen uit een zorgopleiding is relatief klein en is de afgelopen 5 jaar nauwelijks veranderd: van 10,7% in 2013 naar 11,1% in 2018.
- De meeste mannelijke ZORG-schoolverlaters (56% in 2018) komen uit de studierichting 'Thuis- en bejaardenzorg (7)'

- Tegenover 2013 blijft het aandeel ZORG-schoolverlaters stabiel, maar daalt het aantal ZORG-schoolverlaters met 13%.
- Het aandeel mannen uit een zorgopleiding ligt op TSO-niveau hoger dan op BSO-niveau. Over 5 jaar tijd is dit aandeel gestegen: van 28,8% in 2013 naar 32,6% in 2018.
- Jammer genoeg komen bijna 3 op 4 mannen uit 'Sociale en technische wetenschappen', een doorstroomopleiding die voorbereidt op hogere studies en niet op onmiddellijke tewerkstelling.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

..... 6 jaar ZORG   — 7 jaar ZORG   🔍 ZORG globaal 2019

Bij beide studieniveaus ligt het werkzoekendenaandeel bij de 7-jarige zorgopleidingen lager dan bij de 6-jarige zorgopleidingen. Op BSO3-niveau is dit heel uitgesproken.

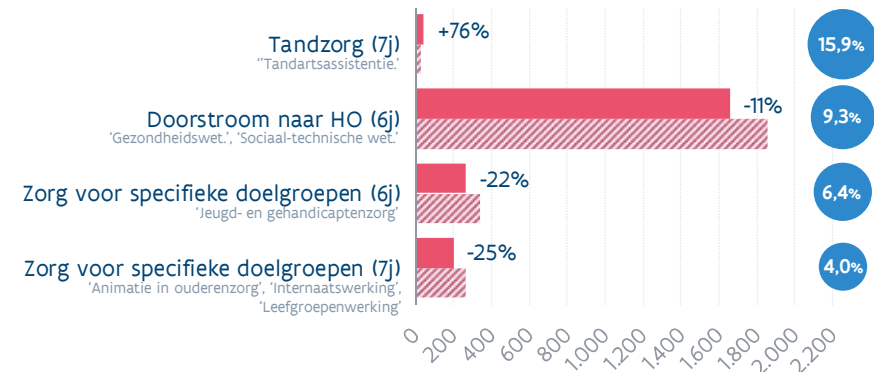
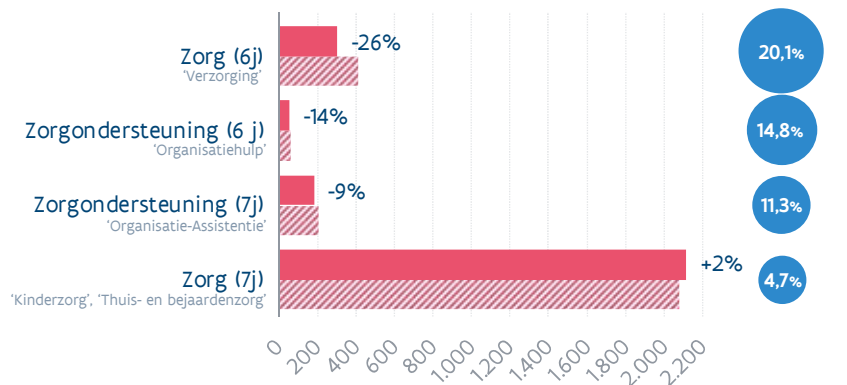
BSO3

SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDEAANDEEL PER STUDIEGEBIED *

■ aantal sv 2018 ■ aantal sv 2013 ● wz% 2019

TSO3

Vooral de 6-jarige zorgopleidingen verliezen schoolverlaters

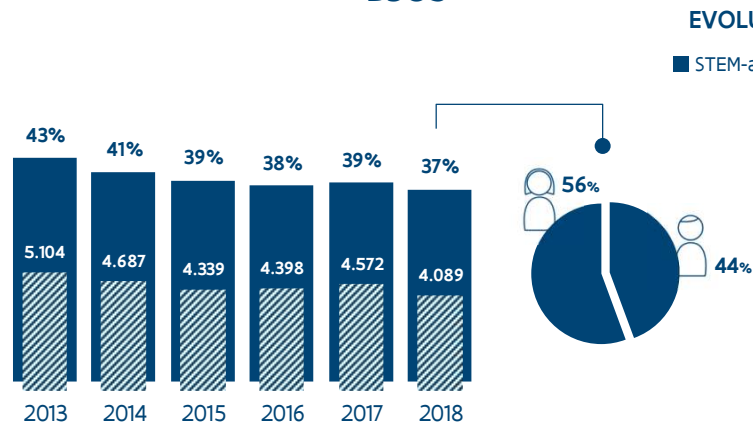
- Tegenover 2013 daalt het aantal schoolverlaters in bijna alle zorgopleidingen. Bij de 6-jarige zorgopleiding 'Verzorging' zien we de sterkste daling.
- Binnen de groep van 7-jarige zorgopleidingen is het 'Thuis- en bejaardenzorg' die voor een stijging in het aantal schoolverlaters zorgt.
- Uit de werkzoekendenaandelen blijkt dat op BSO3-niveau enkel de 7-jarige zorgopleidingen met een focus op persoonlijke zorg (en geen focus op logistieke ondersteuning) goed aansluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt.
- Vooral 'Thuis- en bejaardenzorg' doet het met een wz% van 3,8% (in 2019) zeer goed. Door de groeiende zorgvraag blijft het tekort aan zorgkundigen nijpend en daarmee ook de nood aan profielen met dit diploma. Vergeleken met de schoolverlaters uit 'Verzorging' (met een zeer hoog wz%) zijn de schoolverlaters uit 'Thuis- en bejaardenzorg' extra opgeleid om bijkomende verpleegkundig ondersteunende taken uit te voeren. En terwijl verzorgenden enkel tewerkgesteld kunnen worden in de thuiszorg (gezinszorg, logistieke hulp, oppashulp, ...), kunnen zorgkundigen ook in ziekenhuizen en rusthuizen aan de slag.

- De daling bij de 6- en 7-jarige **zorgopleidingen voor specifieke doelgroepen** is geen goede evolutie. De vraag naar personeel binnen de gehandicapten-, ouderen- en jeugdzorg zal niet dalen, wel integendeel. De aansluiting verloopt bij deze schoolverlaters ook vlot, zeker bij zij die een 7-jarige opleiding volgden.
- De daling bij de **doorstroomopleidingen** is dan weer wel bemoedigend. Het is immers niet de bedoeling met deze diploma's naar de arbeidsmarkt te trekken. Zoals ook blijkt uit het relatief hoge wz%.
- De kleine opleiding 'Tandartsassistentie' ziet haar schoolverlaters bijna verdubbelen: van 25 in 2013 naar 44 in 2019. Door het kleine schoolverlatersaantal maakt het werkzoekendenaandeel grote sprongen jaar op jaar (tussen 0% en 20,8% in de afgelopen 5 jaar). Het is daarom moeilijk om zinvolle conclusies te koppelen aan het hoge wz% in 2019.

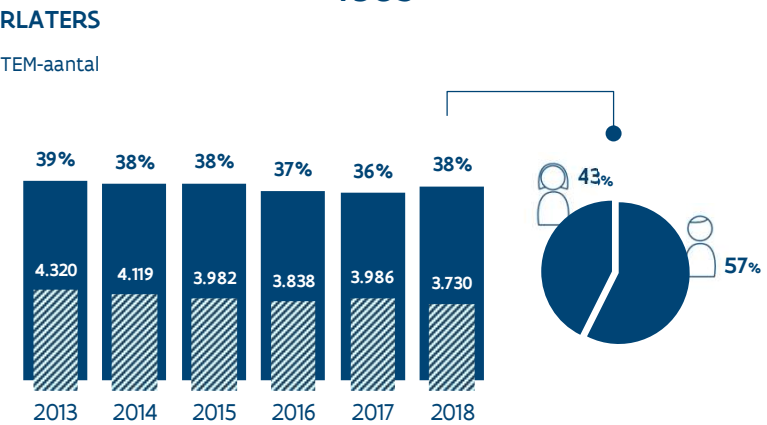
* Omdat alle zorgopleidingen in één studiegebied ('Personenzorg') zitten en bepaalde opleidingen qua duur (6 of 7 jaar) en inhoud van mekaar verschillen, hebben we dit studiegebied verder opgedeeld.

Overige opleidingen - secundair onderwijs

BSO3

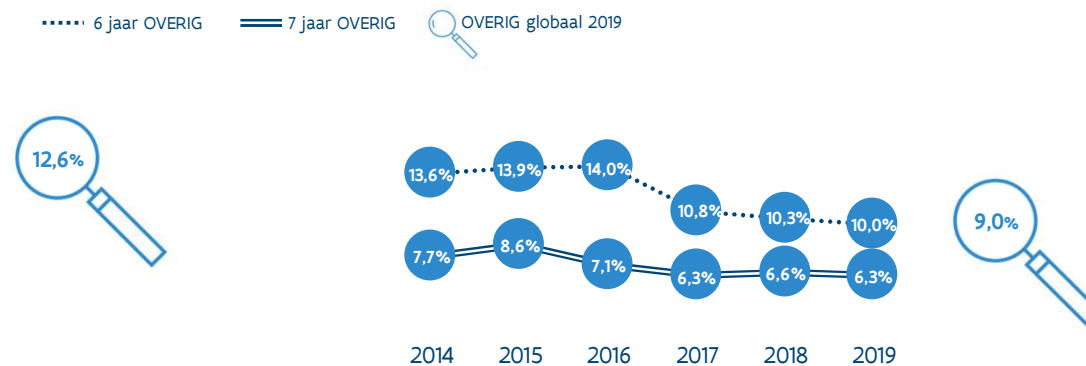
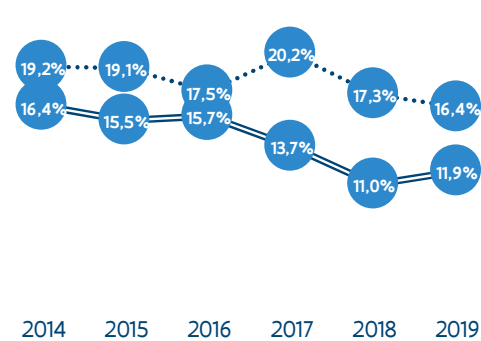
TSO3

- Zowel het aantal als het aandeel schoolverlaters uit de OVERIGE opleidingen daalt t.o.v. 2013.
- De meeste mannelijke schoolverlaters komen uit de studiegebieden 'Handel' (52%), 'Voeding' (25%) en 'Maatschappelijke veiligheid' (11%).
- Bij de vrouwelijke schoolverlaters komt ook de grootste groep uit het studiegebied 'Handel' (43%), gevolgd door de studiegebieden 'Lichaamsverzorging' (24%) en 'Voeding' (12%).

- Het aantal en het aandeel schoolverlaters uit de OVERIGE opleidingen daalt t.o.v. 2013, maar minder uitgesproken dan op BSO3-niveau.
- De meeste mannelijke schoolverlaters komen uit de studiegebieden 'Handel' (52%), 'Sport' (27%) en 'Maatschappelijke veiligheid' (25%).
- Bij de vrouwelijke schoolverlaters komen de grootste groepen uit 'Handel' (36%), 'Lichaamsverzorging' (24%) en 'Toerisme' (17%).

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

Bij beide studieniveaus ligt het werkzoekendenaandeel bij de 7-jarige opleidingen lager dan dat van de 6-jarige opleidingen.

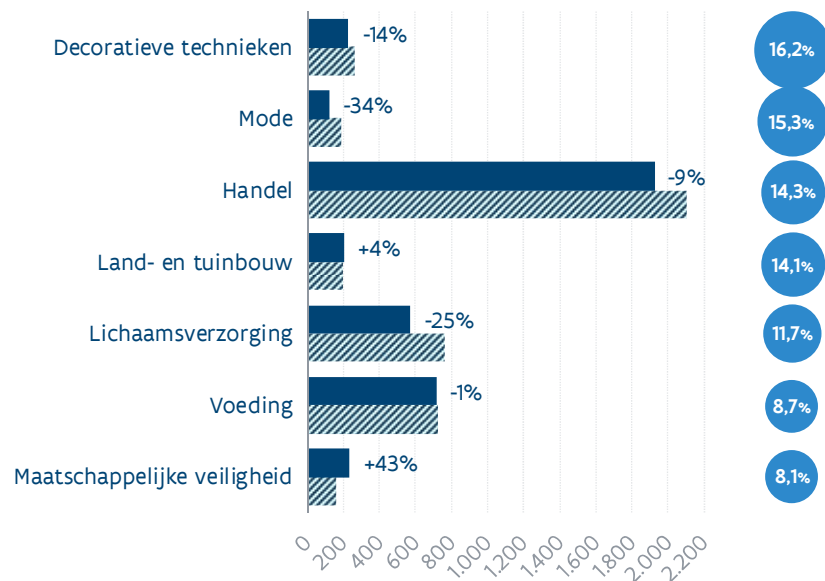

BSO3

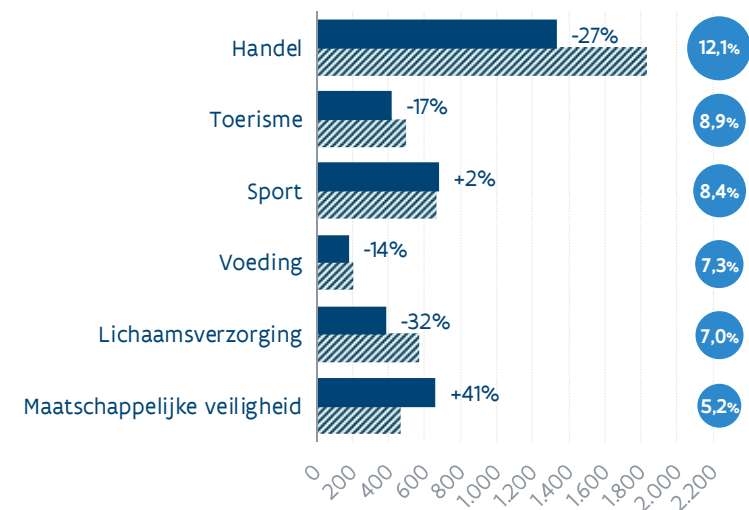
SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDE AANDEEL PER STUDIEGEBIED *

■ aantal sv 2018   ▨ aantal sv 2013   ● wz% 2019

'Maatschappelijke veiligheid' wint fors aan schoolverlaters

TSO3

- Tegenover 2013 is het aantal schoolverlaters uit 'Maatschappelijke veiligheid' met bijna de helft gestegen. Dit studiegebied bestaat uit één opleiding: 'Veiligheidsberoepen'. Met een wz% van 8,1% vinden de schoolverlaters relatief vlot hun weg naar de arbeidsmarkt.
- Ook de schoolverlaters uit het studiegebied 'Voeding' vinden makkelijk aansluiting met de arbeidsmarkt.
- Ondanks de daling met 9%, blijft 'Handel' veruit het grootste studiegebied. Jammer genoeg blijven de schoolverlaters uit dit studiegebied moeilijk aansluiting vinden met de arbeidsmarkt. Zo ook de schoolverlaters uit de creatieve studiegebieden 'Decoratieve technieken' en 'Mode'.

- Ook op TSO3-niveau zien we een enorme toename in het aantal schoolverlaters uit 'Maatschappelijke veiligheid'; En ook hier scoort het studiegebied heel goed met een wz% van 5,2%.
- 'Lichaamsverzorging' en 'Handel' zien het schoolverlatersaantal serieus dalen.
- 'Handel' blijft het meest populaire studiegebied, maar tegelijk ook het enige waarbij meer dan 1 op 10 schoolverlaters na een jaar als werkzoekend is ingeschreven.

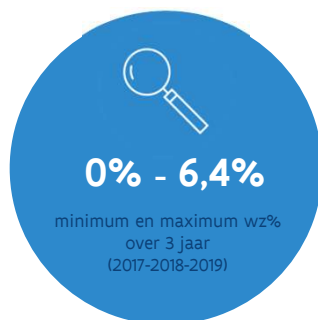
* Om het overzicht te bewaren, zijn enkel de grootste studiegebieden (aantal sv > 100 in 2013) opgenomen.

Best scorende opleidingen - secundair onderwijs

BSO3

= opleidingen met drie jaar op rij het laagste werkzoekendenaandeel (top 25%)

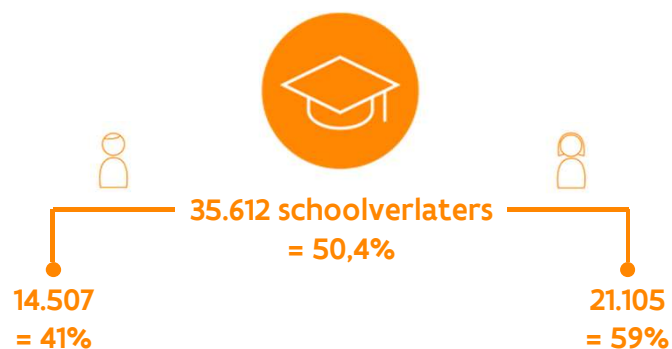
- Land- en tuinbouwmechanisatie (7j) 0,0%
- Renovatie bouw (7j) 3,8%
- Tuinaanleg en -onderhoud (7j) 5,6%
- Veehouderij en landbouwtechnieken (7j) 1,9%
- Vrachtwagenchauffeur 0,0%
- Thuis- en bejaardenzorg (7j) 3,8%
- Restaurantbedrijf en drankenkennis (7j) 4,2%

TSO3

- Agro- en groenmechanisatie (Se-n-Se) 5,6%
- Industriële onderhoudstechnieken (Se-n-Se) 1,9%
- Regeltechnieken (Se-n-Se) 2,5%
- Stuur- en beveiligingstechnieken (Se-n-Se) 2,2%
- Esthetische lichaamsverzorging (Se-n-Se) 6,1%

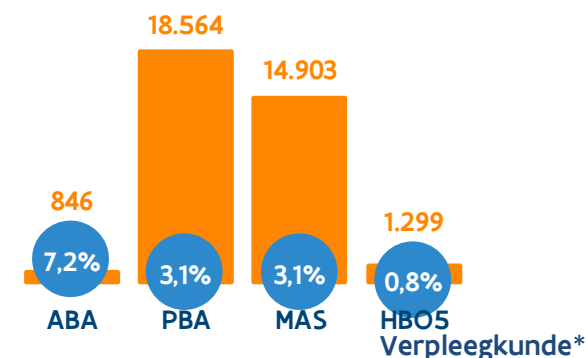
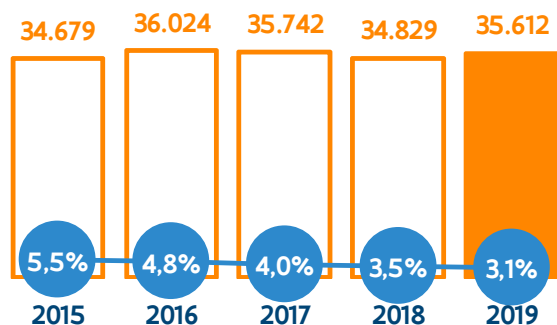
● Werkzoekendenaandeel 2019

- De helft van de schoolverlaters is hooggeschoold.
- Het werkzoekendenpercentage blijft verder dalen tot 3,1%.
- 6 op 10 hooggeschoolde schoolverlaters zijn vrouw.
- De aansluiting bij vrouwen verloopt net iets vlotter.

- De helft van de hooggeschoolde schoolverlaters zijn professionele bachelors.
- Amper tien schoolverlaters met een diploma 'HBO5 - Verpleegkunde' is werkzoekend na een jaar.
- Professionele bachelors en Masters sluiten het best aan op de vraag van de arbeidsmarkt.

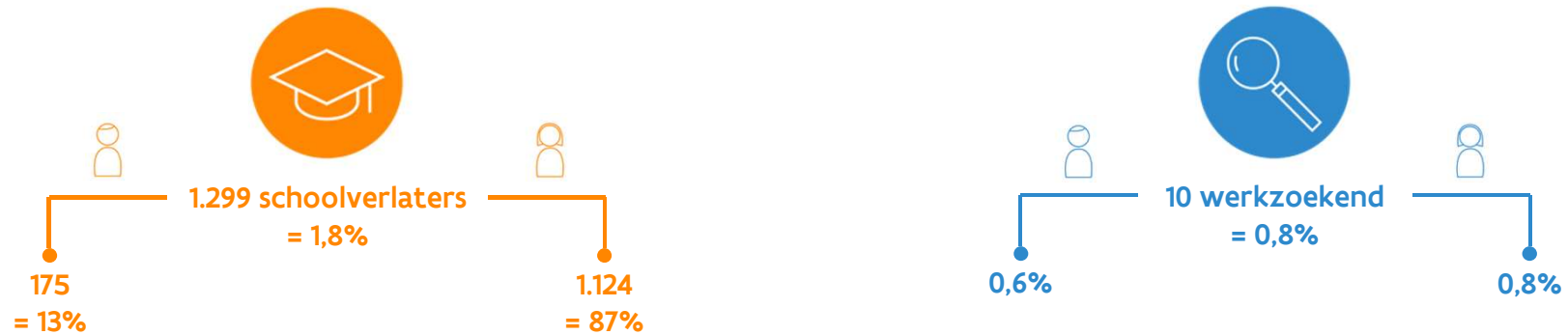
* Voor het HBO5 zijn enkel de gegevens van de opleiding 'Verpleegkunde' beschikbaar. Deze resultaten zijn moeilijk te vergelijken met de resultaten van de overige studieniveaus.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

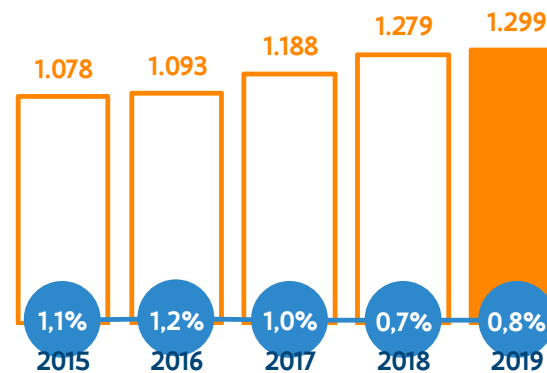

Hoger beroepsonderwijs (HBO5) – Verpleegkunde*

- De HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' is een uitgesproken vrouwelijke opleiding.
- Zowel bij mannen als vrouwen zijn er amper werkzoekenden na een jaar.

* Momenteel is het niet mogelijk om te rapporteren over alle opleidingen van het hoger beroepsonderwijs aangezien deze gegevens ontbreken in het schoolverlatersbestand. Enkel de schoolverlatergegevens van de HBO5-opleiding 'Verpleegkunde' zijn beschikbaar.

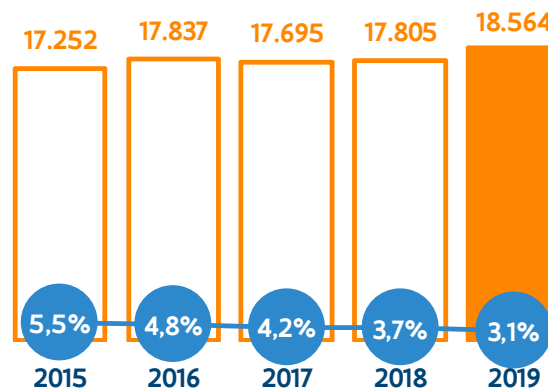
■ Aantal schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

Professionele bachelor (PBA)

- De professionele bachelor doet het zeer goed op de arbeidsmarkt.
- Deze opleiding combineert theoretische kennis met praktijkervaring.

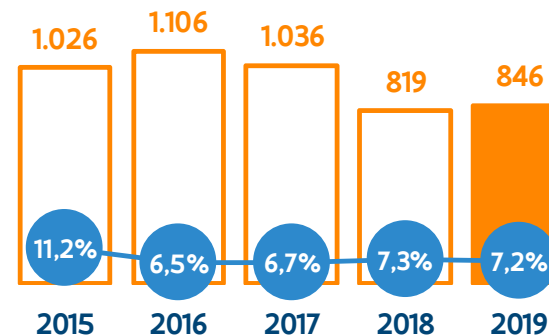

■ Aantal schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Als academische bachelor heb je wel een diploma, maar is je opleiding niet afgerond.
- De vervolmaking die je bij de masteropleiding krijgt, blijkt voor werkgevers van groot belang want wie de arbeidsmarkt betreedt met een academisch bachelordiploma blijft relatief vaak werkzoekend.

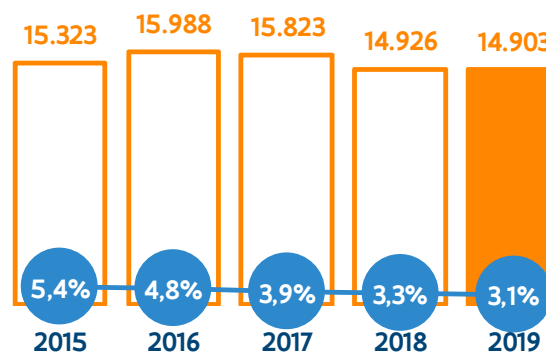
* Vermoedelijk is het werkzoekendenpercentage onderschat doordat een aantal studenten hun master buiten Vlaanderen behaalt en hierdoor onterecht als schoolverlater wordt beschouwd en als niet-werkzoekend wordt geteld.

■ Aantal schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

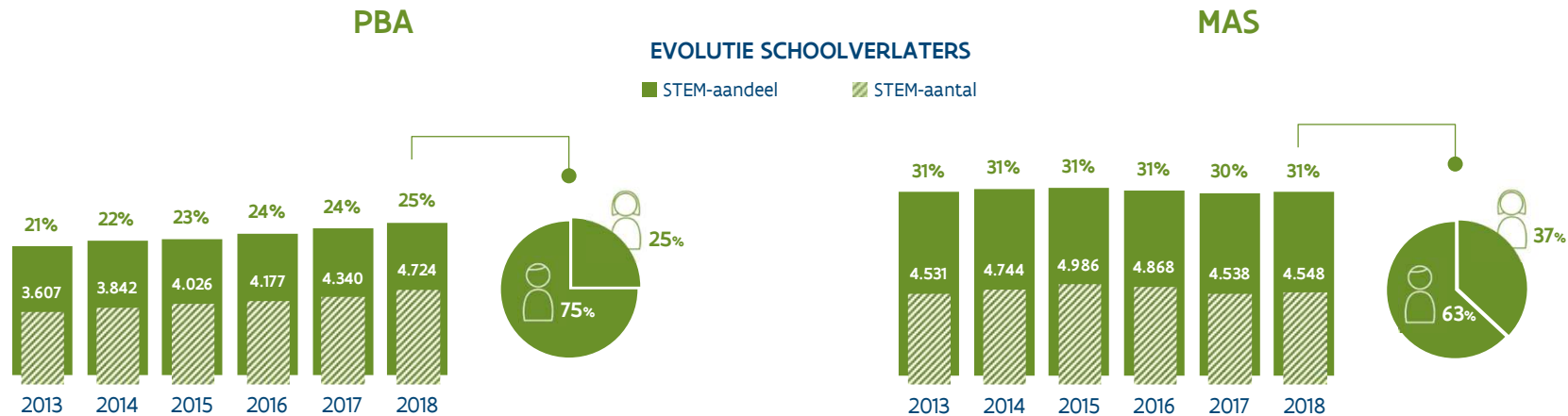

- Met amper 3,1% werkzoekende schoolverlaters na een jaar biedt dit studieniveau de beste kansen op aansluiting met de arbeidsmarkt.

■ Aantal schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- Zowel het aandeel als het aantal STEM-schoolverlaters stijgt t.o.v. 2013.
- 1 op 4 STEM-schoolverlaters is vrouw. Dit aandeel is ook toegenomen: van 22,8% in 2013 naar 24,9% in 2018.
- De meeste vrouwelijke STEM-schoolverlaters komen uit technologische opleidingen gelieerd aan gezondheidszorg, biologie en design/vormgeving.

- Vergeleken met 2013 blijft het aandeel en aantal STEM-schoolverlaters stabiel.
- Het aandeel vrouwen uit STEM ligt bij de masters het hoogst van alle studieniveaus. Dit aandeel is de afgelopen jaren ook toegenomen: van 35,4% in 2013 naar 37,3% in 2018.
- Net als bij de professionele bachelors komen de meeste vrouwelijke STEM-schoolverlaters uit opleidingen gerelateerd aan gezondheidszorg, design/vormgeving en biologie.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

Op PBA-niveau schommelt het werkzoekendenaandeel bij de STEM-opleidingen al jaren rond het algemeen gemiddeld wz% van de PBA-opleidingen.

Op masterniveau ligt het werkzoekendenaandeel van de STEM-opleidingen steeds lager dan het algemeen gemiddeld wz% van de masteropleidingen.

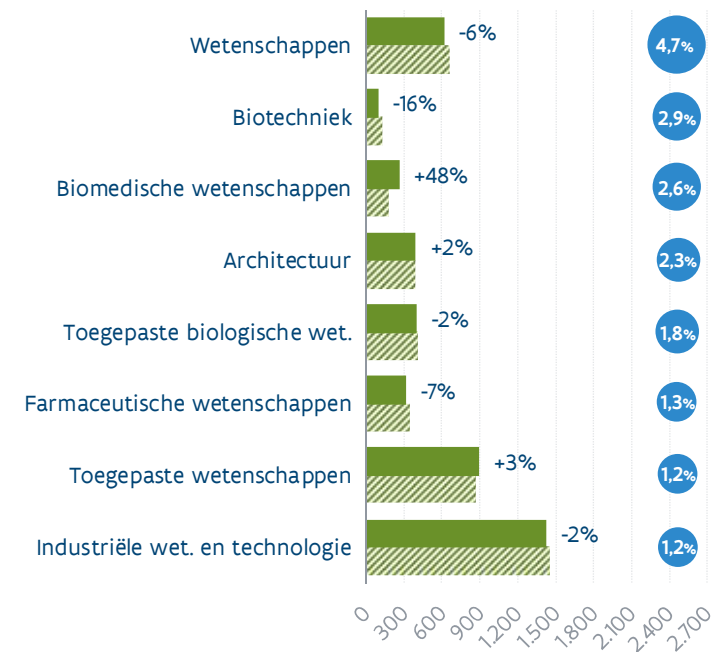
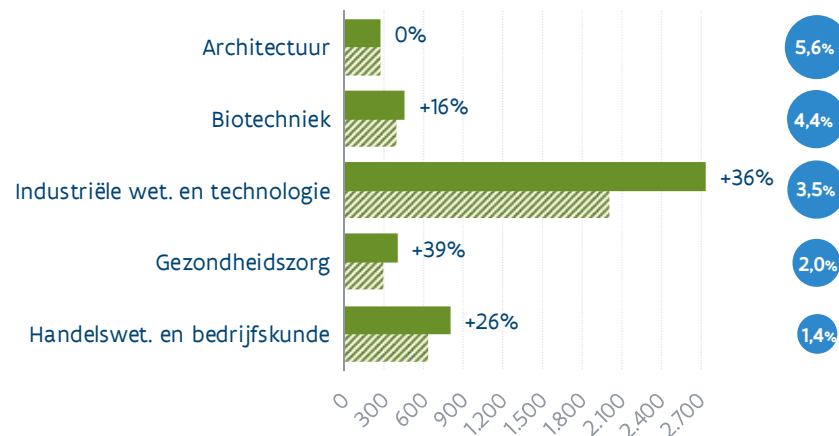
PBA

SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDEAANDEEL PER STUDIEGEBIED *

MAS

■ aantal sv 2018 ■ aantal sv 2013 ● wz% 2019

Schoolverlaters uit STEM-opleidingen in (bio)medische sector nemen toe bij beide studieniveaus. Op PBA-niveau groeit het aantal schoolverlaters uit 'Industriële wetenschappen en technologie' enorm.

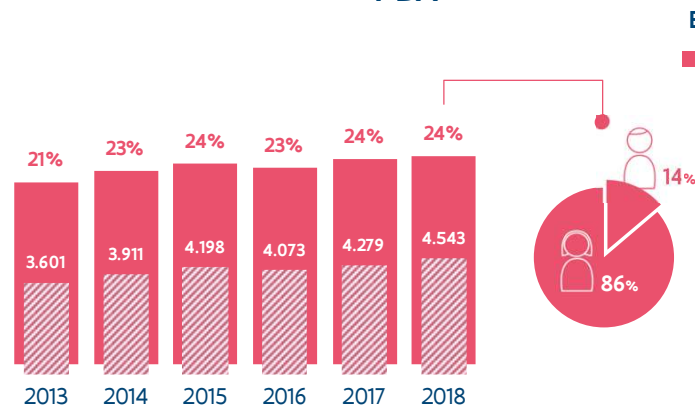
- Met uitzondering van 'Architectuur', zien we de STEM-schoolverlaters binnen de verschillende studiegebieden toenemen.
- Binnen de 'Industriële wetenschappen en technologie' is de helft van de toename aan schoolverlaters toe te schrijven aan de opleidingen 'Elektromechanica', 'Grafische en digitale media' en 'Digital arts and entertainment'. Schoolverlaters uit deze laatste twee vinden -vergeleken met schoolverlaters uit de andere STEM-opleidingen minder vlot hun weg naar de arbeidsmarkt (respectievelijk wz% van 5,8% en 10,4%).
- Binnen de 'Gezondheidszorg' ziet de opleiding 'Biomedische laboratoriumtechnologie' haar afgestudeerden toenemen met bijna de helft (47%) op 5 jaar tijd.
- Binnen 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' studeerden de afgelopen 5 jaar steeds meer jongeren af uit de opleidingen 'Toegepaste informatica' en 'Informatiemanagement en multimedia'. Deze schoolverlaters vinden zeer vlot aansluiting met de arbeidsmarkt.

- Bij de masters kent enkel de opleiding 'Biomedische wetenschappen' binnen het gelijknamige studiegebied een duidelijke toename in het aantal schoolverlaters. De groeiende interesse in biomedisch onderzoek lijkt in tijden van COVID-19 een zeer goede zaak. Samen met artsen, biochemici en medische ingenieurs schaffen zij ons immer meer inzicht in hoe het menselijk lichaam (dis)functioneert, hoe dit lichaam reageert bij ziekte en hoe het de ziekte effectief kan bestrijden. Met een wz% van 2,6% vinden afgestudeerde biomedici ook vlot hun weg naar de arbeidsmarkt.

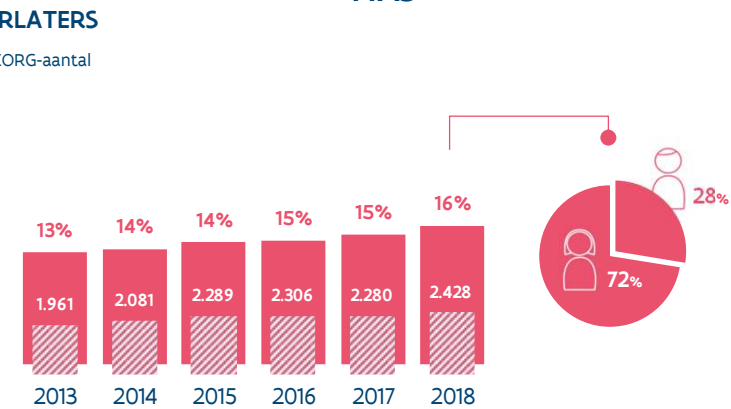
* Om het overzicht te bewaren, zijn enkel de grootste studiegebieden (aantal sv > 100 in 2013) opgenomen.

PBA

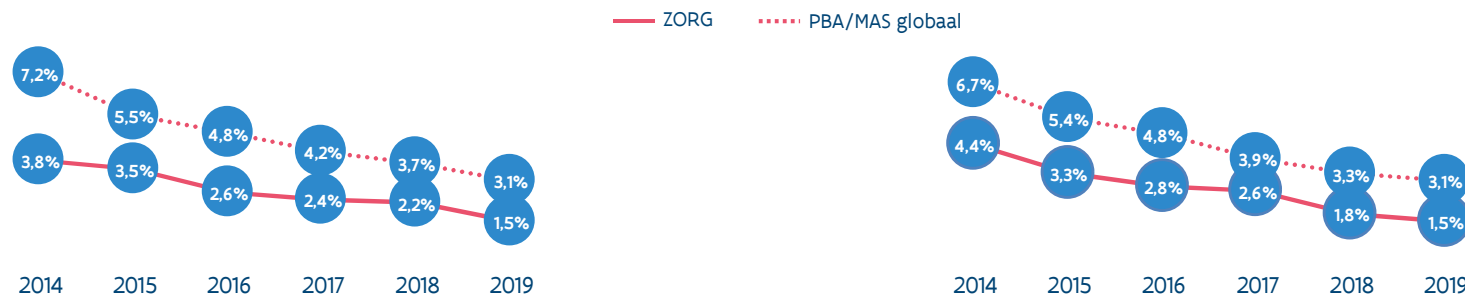
MAS

- Zowel het aandeel als het aantal ZORG-schoolverlaters stijgt aanzienlijk t.o.v. 2013.
- Slechts 14% van alle ZORG-schoolverlaters is een man. Dit aandeel is evenwel toegenomen van 11,3% in 2013 naar 13,8% in 2018.
- De meeste mannen komen uit de zorgopleidingen 'Verpleegkunde' en 'Orthopedagogie'.

- Ook bij de masters is het aandeel en het aantal ZORG-schoolverlaters toegenomen t.o.v. 2013.
- Het aandeel mannelijke schoolverlaters uit ZORG ligt bij de masters dubbel zo hoog dan bij de professionele bachelors.
- Het overgrote deel van de mannen komt uit de opleidingen 'Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie' en 'Geneeskunde'.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

Bij beide studieniveaus ligt het werkzoekendenaandeel bij de schoolverlaters uit de ZORG beduidend lager dan het globaal gemiddelde van respectievelijk de PBA-schoolverlaters en de MAS-schoolverlaters.

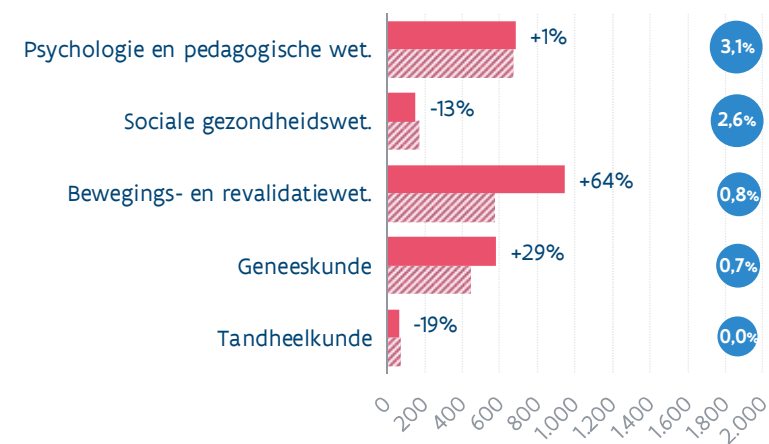
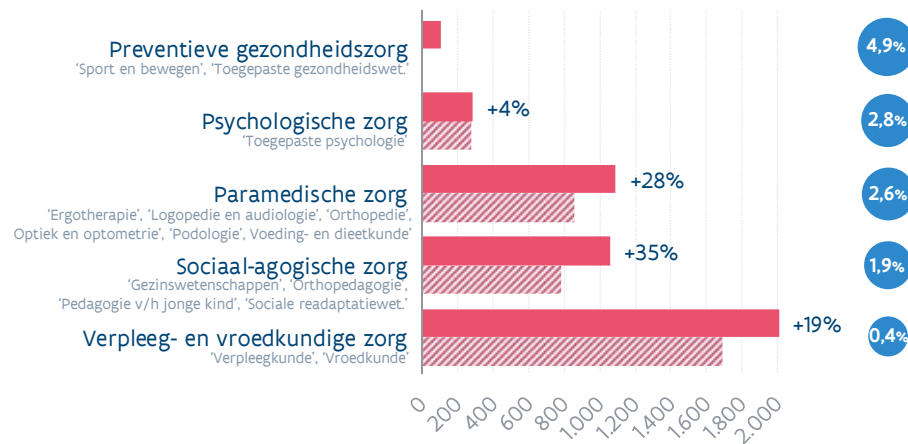
PBA

SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDENAANDEEL PER STUDIEGEBIED *

MAS

■ aantal sv 2018 ■ aantal sv 2013 ● wz% 2019

Het aantal schoolverlaters met een diploma **Bewegings- en revalidatiewetenschappen** is enorm toegenomen. Ook schoolverlaters voor de **verpleegkundige en geneeskundige zorg** worden talrijker.

- Met uitzondering van 'Logopedie en audiologie' en 'Vroedkunde' kennen de zorgopleidingen op PBA-niveau, van 2013 tot 2018, een toename in het aantal afgestudeerden. Dat de opleidingen 'Vroedkunde' en 'Logopedie en audiologie' geen groei kennen, is gezien het overaanbod aan vroedvrouwen en logopedisten op de arbeidsmarkt geen slechte zaak.
- De meeste zorgopleidingen op dit niveau vinden vlot aansluiting met de arbeidsmarkt. Alleen de bewegingsdeskundigen uit de opleiding 'Sport en bewegen' vinden iets moeilijker hun weg op de arbeidsmarkt vergeleken met hun collega's uit andere zorgopleidingen. Maar een wz% van 5,6% is helemaal niet slecht.
- 'Verpleegkunde' heeft in 2018 -vergeleken met 2013- een kwart meer afgestudeerden. De stijging is bemoedigend, maar is eigenlijk nog onvoldoende om de stijgende zorgvraag en de uittrekkende babyboomers in de sector op te vangen. Het beroep van verpleegkundige moet aantrekkelijker gemaakt en opgewaardeerd worden. In de huidige coronacrisis blijkt meer dan ooit hoe belangrijk dit zorgberoep is voor onze maatschappij en hoe cruciaal het is om in de zorgsector te blijven investeren.

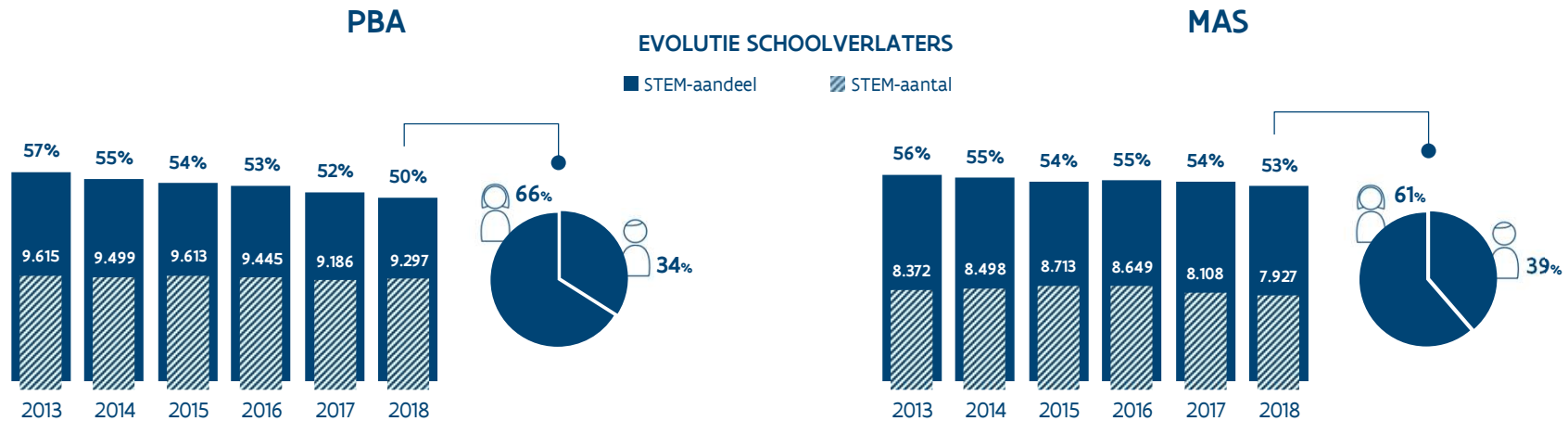
- De stijging in aandeel en aantal ZORG-schoolverlaters bij de masters situeert zich volledig bij de studiegebieden 'Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie' en 'Geneeskunde'.
- Omdat er een onevenwicht zit in de specialisaties van de afgestudeerden, is de enorme toename aan kinesisten niet zo'n goede zaak. Er is momenteel een overaanbod aan kinesisten voor musculoskeletale aandoeningen en een onderaanbod aan kinesitherapeuten voor ouderen. Het beroep van kinesist binnen de ouderenzorg blijkt weinig aantrekkelijk en vormt daardoor niet alleen een kwantitatief maar ook een kwalitatief knelpunt. Gegeven de toenemende vergrijzing is het echter een onmisbaar beroep en zal er steeds vraag zijn naar deze specialisten.

* Omdat de PBA-opleidingen in de studiegebieden 'Gezondheidszorg' en 'Sociaal-agogisch werk' soms inhoudelijk van mekaar verschillen, hebben we deze studiegebieden verder opgedeeld.

Overige opleidingen - hoger onderwijs

- Het aandeel en het aantal OVERIGE schoolverlaters nemen af t.o.v. 2013. Vooral het aandeel krimpt aanzienlijk. Dit is logisch gezien het STEM-aandeel en het ZORG-aandeel samen serieus zijn toegenomen.
- De populairste studiegebieden bij zowel mannen als vrouwen zijn 'Onderwijs' en 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde'. De opleiding 'Bedrijfsmanagement' is de absolute topper bij beide geslachten. Binnen 'Onderwijs' kiezen de meeste vrouwen voor de afstudeerrichting 'Lager onderwijs', terwijl de meeste mannen opteren voor 'Secundair onderwijs'.

- Ook bij de masters daalt het aantal en het aandeel OVERIGE schoolverlaters t.o.v. 2013. Het aandeel daalt minder sterk, doordat het STEM-aandeel al vijf jaar op rij stabiel is gebleven en enkel het ZORG-aandeel is toegenomen.
- De grootste studiegebieden zijn met voorsprong 'Economische en toegepaste economische wetenschappen', 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen', 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' en 'Politieke en sociale wetenschappen'.
- Zowel de mannelijke als de vrouwelijke schoolverlaters komen het vaakst uit de opleidingen 'Rechten' en 'Handelswetenschappen'.

EVOLUTIE WERKZOEKENDENAANDEEL

Bij beide studieniveaus ligt het gemiddelde wz% bij de schoolverlaters uit OVERIGE opleidingen hoger dan het globaal gemiddelde van respectievelijk de PBA-schoolverlaters en de MAS-schoolverlaters.

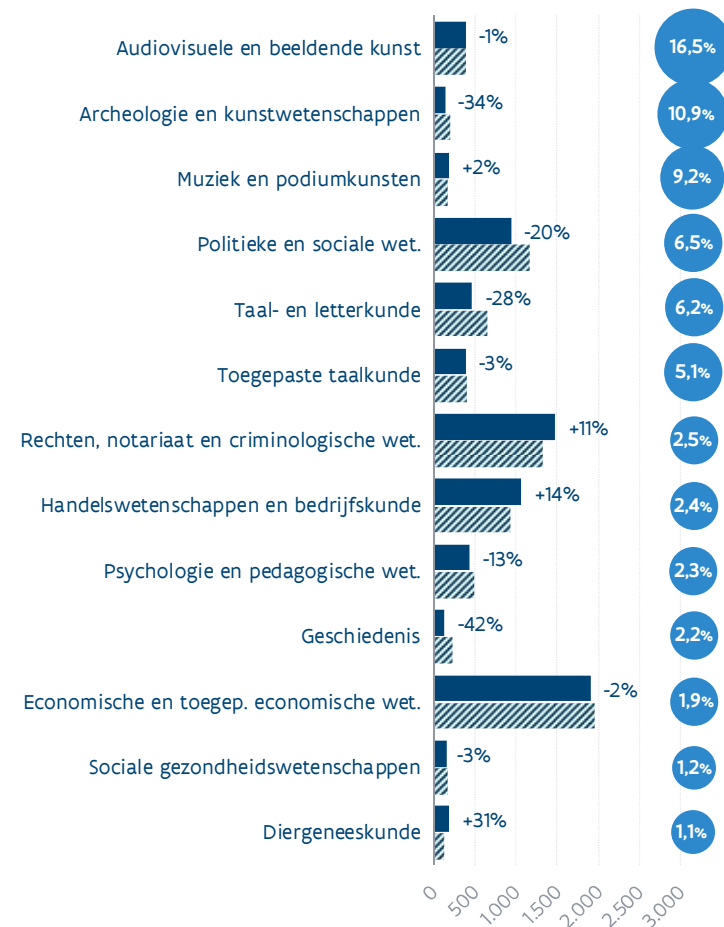
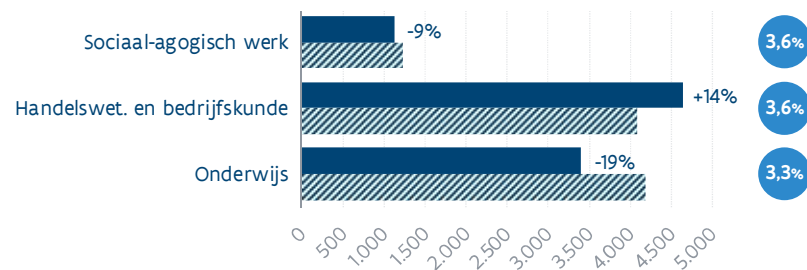
PBA

SCHOOLVERLATERS EN WERKZOEKENDEAANDEEL PER STUDIEGEBIED *

MAS

■ aantal sv 2018   ▨ aantal sv 2013   ● wz% 2019

'Onderwijs' verliest heel wat schoolverlaters, net als studiegebieden gerelateerd aan taal, cultuur en maatschappij.
'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' en 'Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' worden nóg groter.

- Het studiegebied 'Onderwijs' verliest fors aan schoolverlaters, en dit in alle afstudeerrichtingen: kleuteronderwijs (-16%), lager onderwijs (-16%) en secundair onderwijs (-22%). Heel veel basisscholen zitten nochtans met een nijpend lerarentekort, vooral in de grote steden. Ook secundaire scholen in de Vlaamse Rand en in de grootsteden Antwerpen, Gent en Brussel krijgen vacatures moeilijk ingevuld. Zeker als het gaat om leerkrachten voor wiskunde, Frans, Nederlands en technische vakken. De werk- en financiële onzekerheid, de versnipperde en onregelmatige lesopdrachten van beginnende leerkrachten motiveren natuurlijk niet om te kiezen voor een lerarenopleiding. Ook het feit dat steeds meer leerkrachten uitvallen door een te hoge werkdruk trekt niet meteen aan.
- 'Handelswetenschappen en bedrijfskunde' is nu het grootste studiegebied op PBA-niveau.
- Bij de masters zien we grote werkzoekendenaandelen bij de **artistieke en cultuurgerichte opleidingen**. In de creatieve sectoren zorgen projectwerk en korte termijncontracten voor een minder stabiele werkpositie. Professionals wisselen hier vaker periodes van werk af met periodes van werk zoeken.
- Binnen het studiegebied 'Politieke en sociale wetenschappen' scoort de opleiding 'Vergelijkende en internationale politiek' al jaren betrekkelijk slecht. In 2019 lag het wz% op 11,7%.

* Om het overzicht te bewaren, zijn enkel de grootste studiegebieden (aantal sv > 100 in 2013) opgenomen

PBA

MAS

BEST SCORENDE OPLEIDINGEN

= opleidingen met drie jaar op rij het laagste werkzoekendenaandeel (top 25%)

- Logopedie en audiologie 0,8%
- Orthopedie 0,0%
- Verpleegkunde 0,3%
- Vroedkunde 0,9%

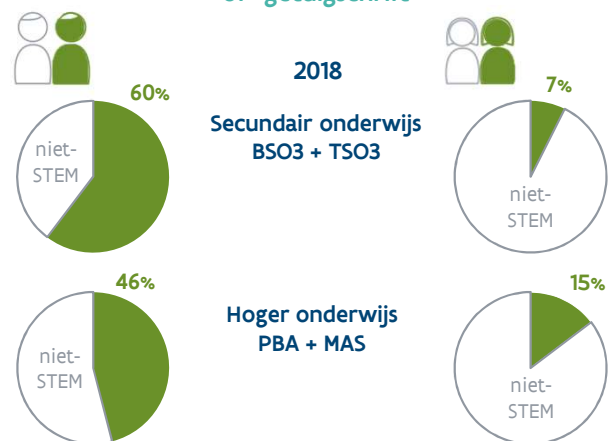
- Farmaceutische zorg 0,5%
- Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie 0,4%
- Tandheelkunde 0,0%
- Verpleegkunde en vroedkunde 0,0%

- Ingenieurswetenschappen: energie 0,0%
- Ingenieurswetenschappen: werktuigkunde 0,0%

De kleine werkzoekendenaandelen van 'Logopedie en audiologie' en 'Vroedkunde' stroken niet met de verzadiging van de arbeidsmarkt voor logopedisten en vroedkundigen. Zoals in de inleidende slides aangegeven, doet een klein aandeel werkzoekende schoolverlaters vermoeden dat een groot aandeel schoolverlaters aan het werk is. Maar of dat werkelijk zo is, en of deze schoolverlaters daarenboven ook een job hebben die qua inhoud en niveau aansluit bij hun studies, kunnen we niet afleiden uit onze werkzoekendengegevens. Er zijn indicaties dat een aantal schoolverlaters met een diploma 'Vroedkunde' of 'Logopedie en audiologie' wel aan het werk zijn, maar niet (alleen) als vroedkundige of logopedist.

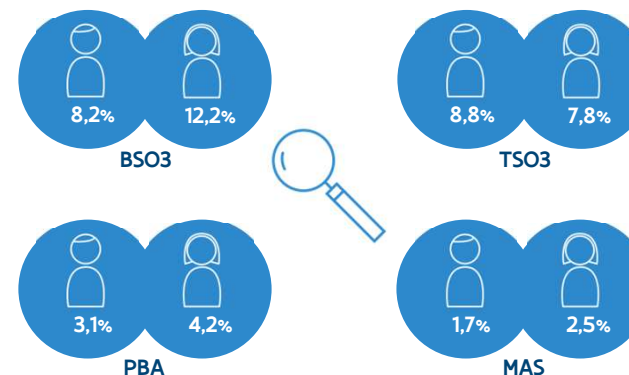
● Werkzoekendenaandeel 2019

Mannen betreden vaker de arbeidsmarkt met een STEM-diploma of -getuigschrift

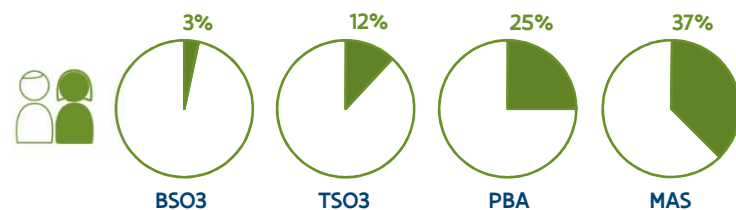
6 op 10 mannelijke schoolverlaters uit het secundair onderwijs volgde een STEM-opleiding. Bij de vrouwelijke schoolverlaters is dit nog geen 1 op 10.

Mannen halen doorgaans lagere werkzoekendenaandelen dan vrouwen

Het verschil in wz% tussen mannen en vrouwen is grotendeels te wijten aan een verschil in studiekeuze. In die zin is het wz% van beide geslachten moeilijk te vergelijken.

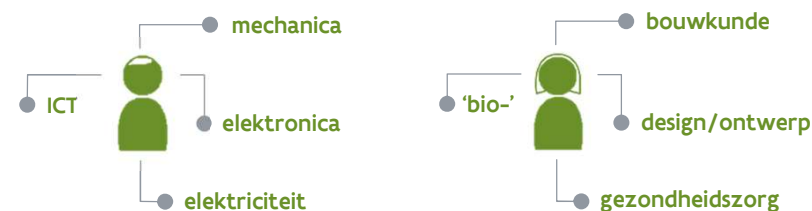
Hoe hoger het studieniveau, hoe hoger het aandeel STEM-vrouwen tegenover STEM-mannen

t.o.v. 2013: - 0,3 ppt   + 0,8 ppt   + 2,1 ppt   + 1,9 ppt

Enkel in het hoger onderwijs zien we over 5 jaar een duidelijke toename in het aandeel vrouwelijke STEM-schoolverlaters.

Mannen en vrouwen kiezen anders binnen STEM

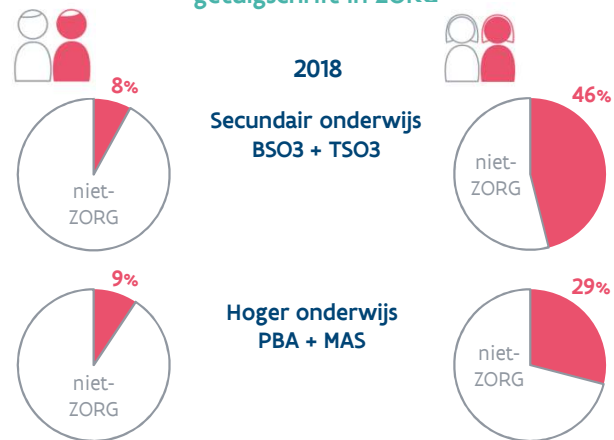

Voorbeelden van 'mannelijke' opleidingen: 'Industriële elektriciteit' (BSO), 'Elektrische installatietechnieken' (TSO), 'Toegepaste informatica' (PBA) en 'Industriële wetenschappen: elektromechanica' (MAS).

Voorbeelden van 'vrouwelijke' opleidingen: 'Decoratie en restauratie schilderwerk' (BSO), 'Apotheekassistent' (TSO), 'Biomedische laboratoriumtechnologie' (PBA) en 'Architectuur' (MAS).

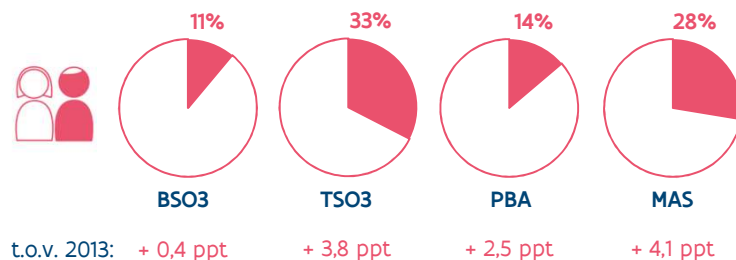

Vrouwen betreden vaker de arbeidsmarkt met een diploma of getuigschrift in ZORG

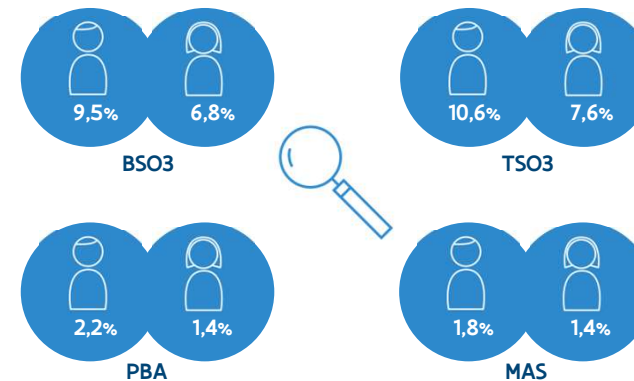
Zowel in het secundair als het hoger onderwijs is het aandeel mannelijke schoolverlaters, dat koos voor een zorgopleiding, vrij laag. In het hoger onderwijs is dit aandeel wel met 2,6 ppt gestegen t.o.v. 2013. In het secundair onderwijs is het stabiel gebleven.

Op 5 jaar tijd is het aandeel mannelijke ZORG-schoolverlaters duidelijk toegenomen.

Enkel op BSO3-niveau blijft het aandeel mannelijke schoolverlaters uit een zorgopleiding eerder stabiel.

Vrouwen halen doorgaans lagere werkzoekendenaandelen dan mannen

Op TSO3-niveau halen mannelijke én vrouwelijke schoolverlaters relatief hoge werkzoekendenaandelen.

Mannelijke ZORG-schoolverlaters halen zelfs een wz% dat hoger ligt dan het gemiddeld wz% van mannelijke TSO3-schoolverlaters (9,5%).

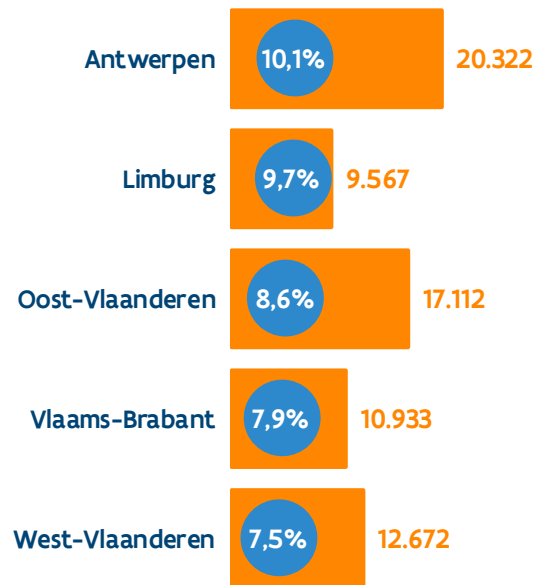
Bij de vrouwen ligt het ZORG-wz% en het globaal wz% even hoog (7,6%).

Een reden voor de hoge werkzoekendenaandelen (bij TSO3) is dat een zeer groot deel van de schoolverlaters (mannen: 83%, vrouwen: 73%) uit één van de doorstroomopleidingen 'Sociale en technische wetenschappen' of 'Gezondheids- en welzijnswetenschappen' komt. Door hun finaliteit (voorbereiden op hoger onderwijs) sluiten deze opleidingen minder aan bij de vraag op de arbeidsmarkt.

Met sport lok je mannen

Een pak meer vrouwen kiezen voor ZORG dan mannen. In bijna alle zorgopleidingen zijn dan ook vrouwen oververtegenwoordigd.

Toch zijn er twee opleidingen waarin mannen de meerderheid vormen: 'Sport en bewegen' (PBA) en 'Lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen' (MAS). In beide opleidingen staat -niet toevallig- sportbeoefening centraal.

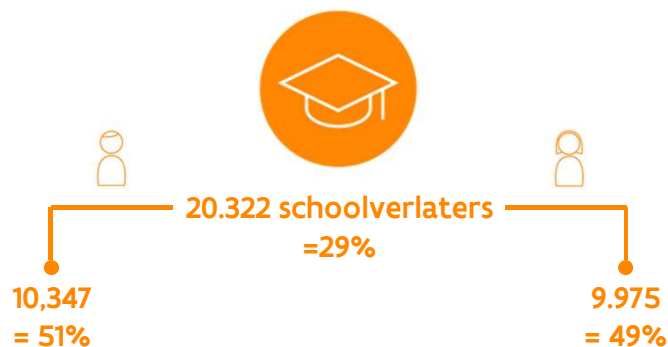

- In Antwerpen en Limburg ligt het werkzoekendenpercentage iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde. 1 op 10 is in deze provincies werkzoekend een jaar na het schoolverlaten.
- Het werkzoekendenpercentage van Oost-Vlaanderen sluit nauw aan bij het Vlaams gemiddelde.
- Bij de schoolverlaters uit Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen verloopt de aansluiting met de arbeidsmarkt het vlotst.

■ Aantal schoolverlaters (sv)

● Aandeel werkzoekend (wz%)

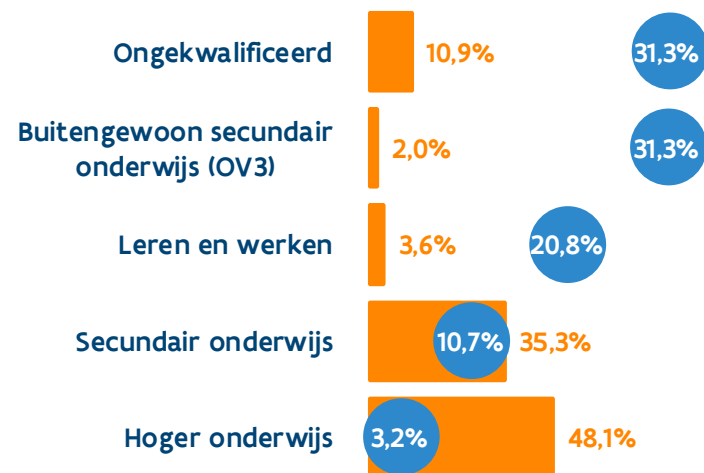
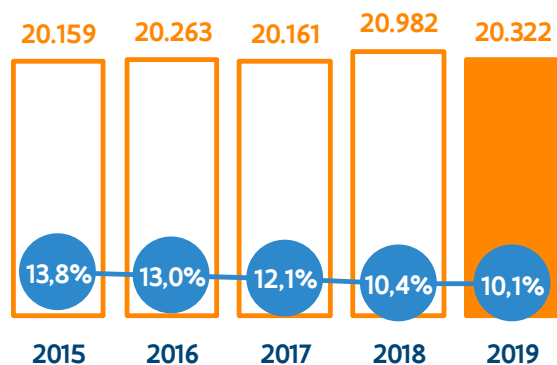

- De provincie Antwerpen heeft het hoogste aantal schoolverlaters.
- Het werkzoekendenpercentage blijft stabiel op 10% maar is het hoogste van alle provincies.

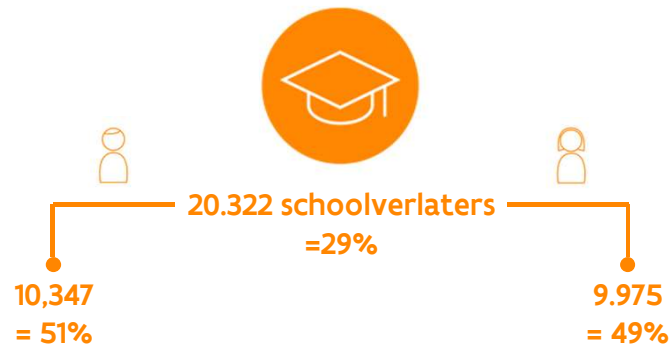

- 10,9% van de Antwerpse schoolverlaters komt ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt. Dit is het hoogste aandeel van alle provincies.
- Zowel voor ongekwalificeerde als BuSO-schoolverlaters verloopt de start moeilijk.

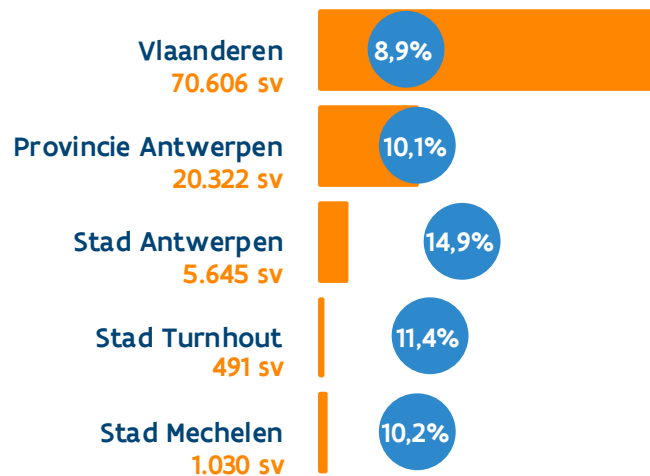
■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

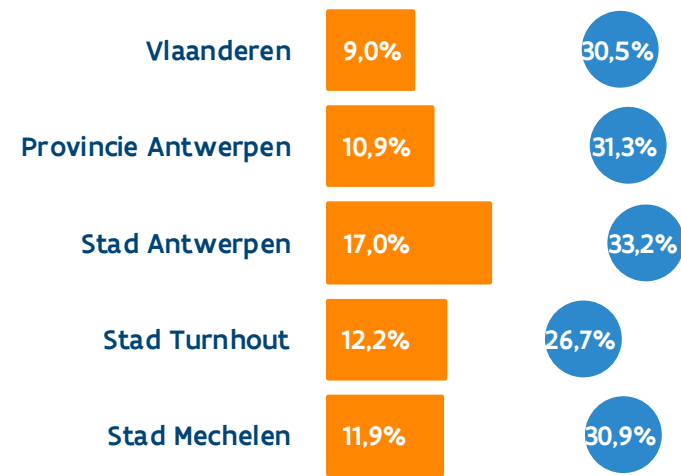
- 27% van de Antwerpse schoolverlaters komt uit de stad Antwerpen
- Het werkzoekendenaandeel van Antwerpen en Turnhout ligt boven het Vlaamse en provinciale werkzoekendenaandeel.

Alle schoolverlaters

- De stad Antwerpen heeft het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters van alle centrumsteden.
1 op 3 is werkzoekend na een jaar.

Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

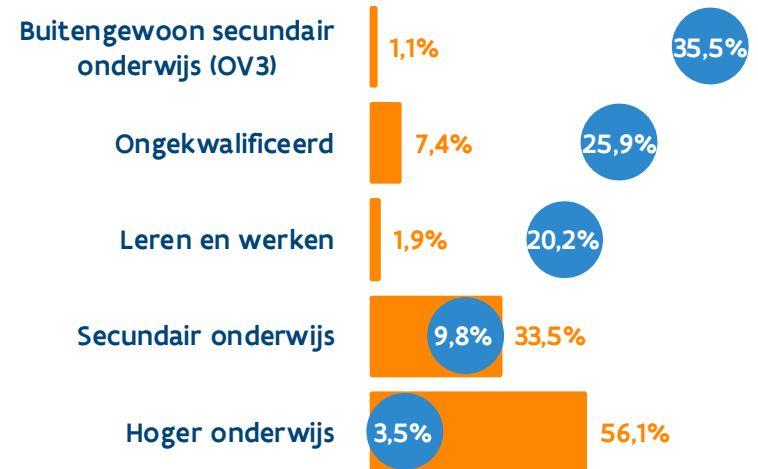
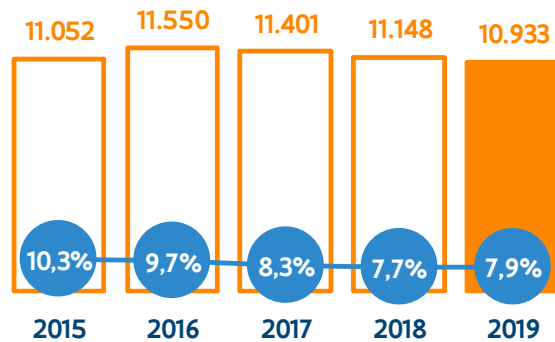

- 15% van alle schoolverlaters komt uit de provincie Vlaams-Brabant.
- Het werkzoekendenpercentage blijft stabiel en beneden het Vlaams gemiddelde van 8,9%.

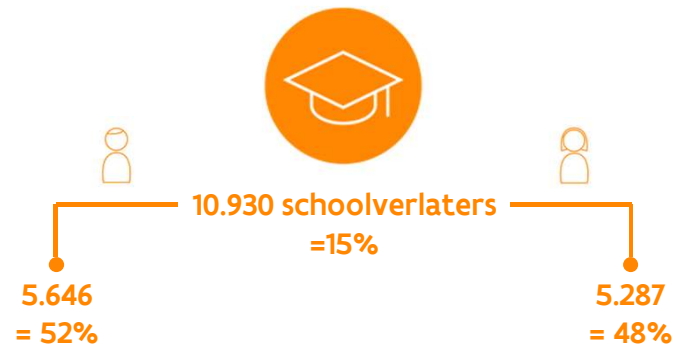

- Vlaams-Brabant heeft het hoogste aandeel hooggeschoolden en het laagste aandeel ongekwalificeerde uitstroom. Beide hebben een gunstig effect op het werkzoekendenaandeel van deze provincie.

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

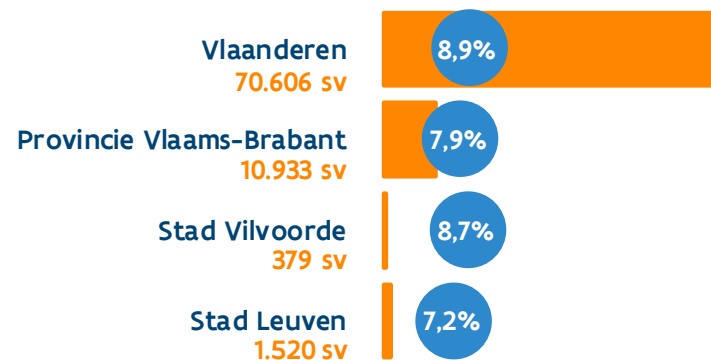

- In Vlaams-Brabant komt het hoogste aantal schoolverlaters uit de stad Leuven.
- In Leuven ligt het werkzoekendenaandeel beneden het Vlaamse en provinciale gemiddelde.

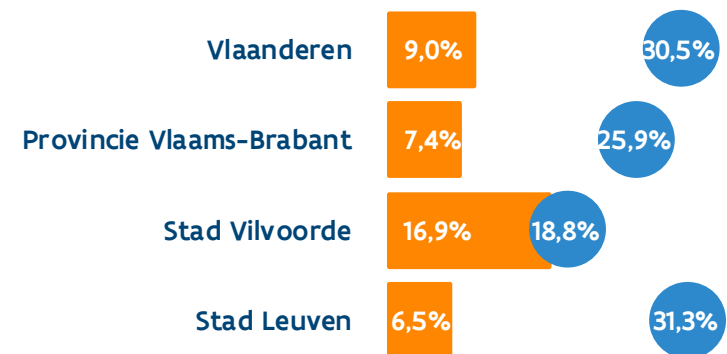

- Leuven heeft het laagste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters.
- De stad Vilvoorde heeft, na de stad Antwerpen, het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters van alle centrumsteden.

Alle schoolverlaters

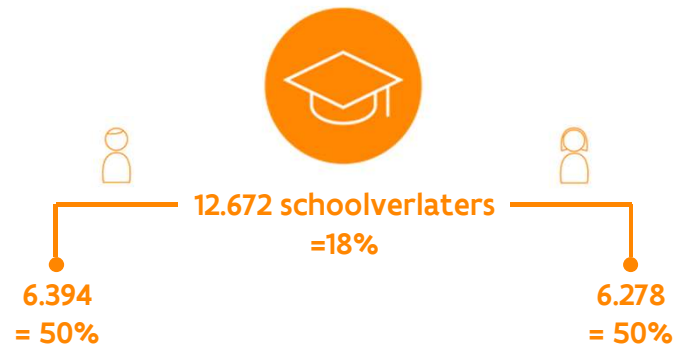

Ongekwalificeerde schoolverlaters

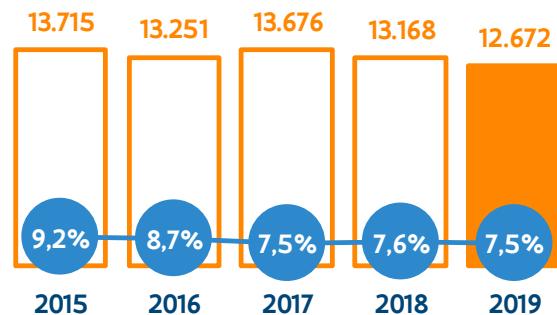

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv) ● Aandeel werkzoekend (wz%)

- In de provincie West-Vlaanderen verloopt de aansluiting het vlotst.
- Het werkzoekendenpercentage blijft de voorbije drie rapporten stabiel op 7,5%.

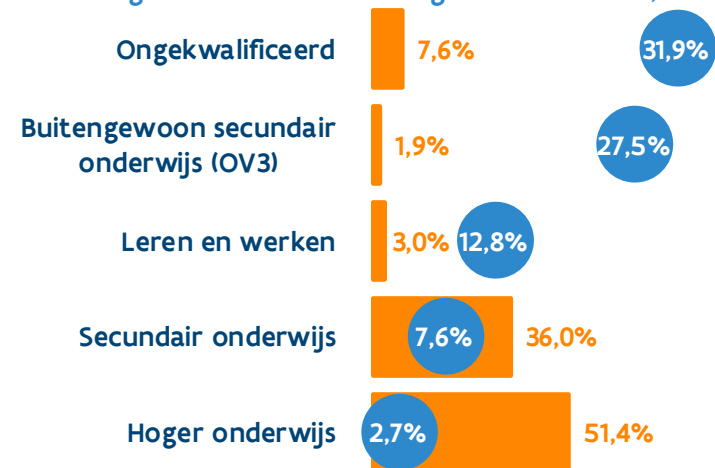

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)

● Aandeel werkzoekend (wz%)

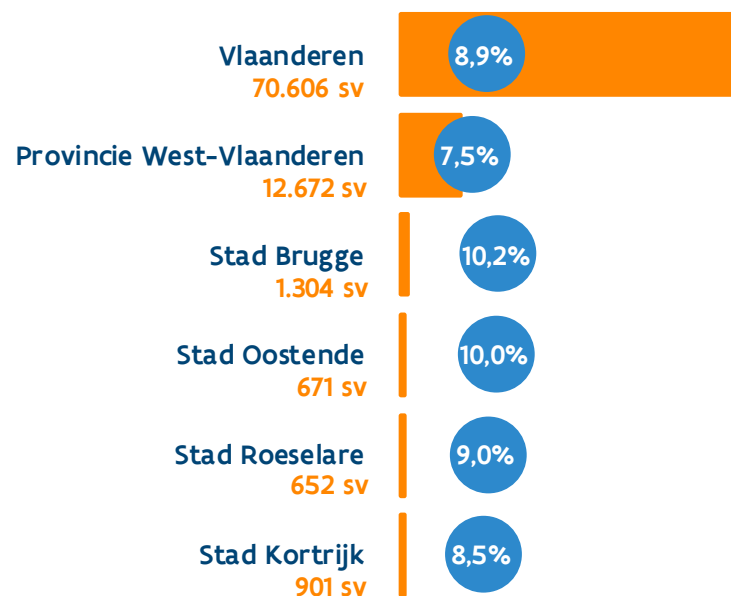

- Het aandeel ongekwalificeerden ligt lager dan het Vlaams gemiddelde.
- Schoolverlaters uit leren en werken en het secundair onderwijs vinden het vlotst aansluiting met de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen in vergelijking met de andere provincies.
- Het werkzoekendenaandeel van de hooggeschoolden ligt beneden het Vlaams gemiddelde van 3,1%.

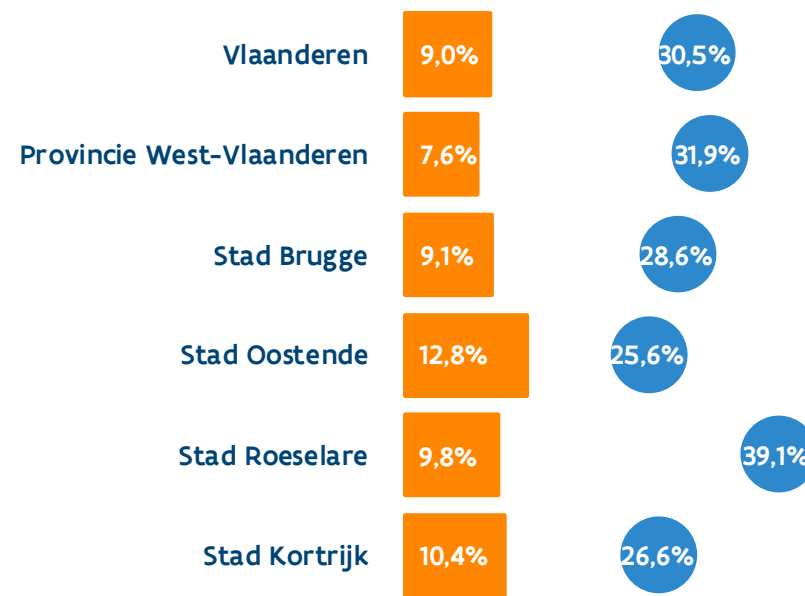

Alle schoolverlaters

Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

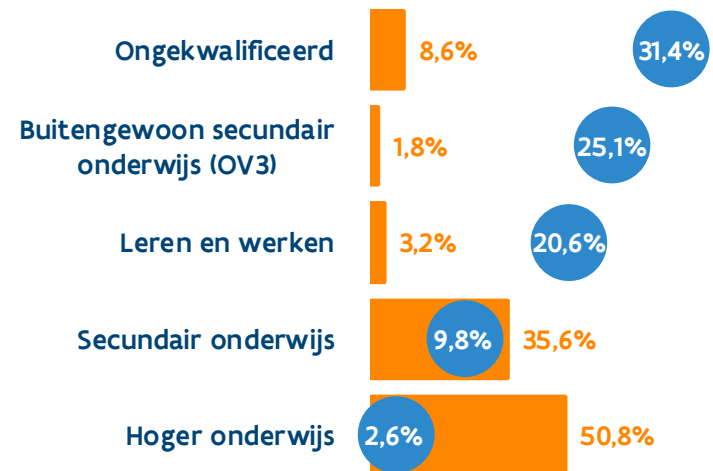
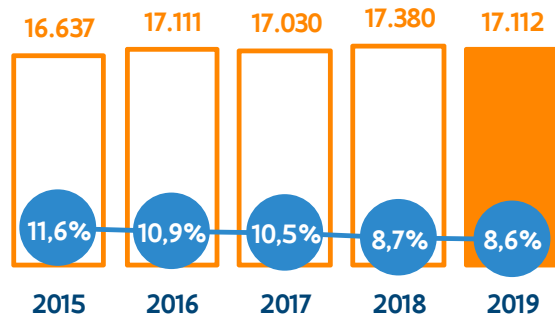

- 1 op 4 schoolverlaters is woonachtig in Oost-Vlaanderen.
- Het werkzoekendenpercentage is stabiel en ligt stevast rond het Vlaams gemiddelde.

- Het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters ligt onder het Vlaams gemiddelde.
- Hooggeschoolde schoolverlaters hebben het laagste werkzoekendenaandeel vergeleken met de andere provincies.

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

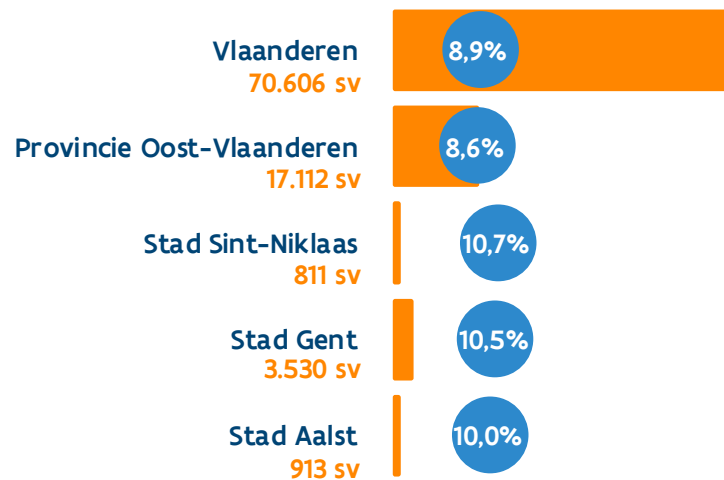

- In vergelijking met Vlaanderen en de provincie verloopt de aansluiting minder vlot in de centrumsteden.

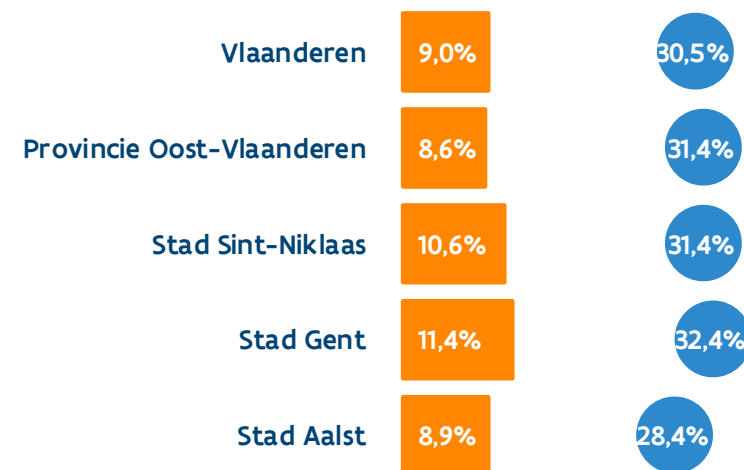

- Enkel in Aalst ligt het aandeel ongekwalificeerden rond het Vlaamse en provinciale aandeel. De aansluiting verloopt er ook vlotter dan in de andere centrumsteden.

Alle schoolverlaters

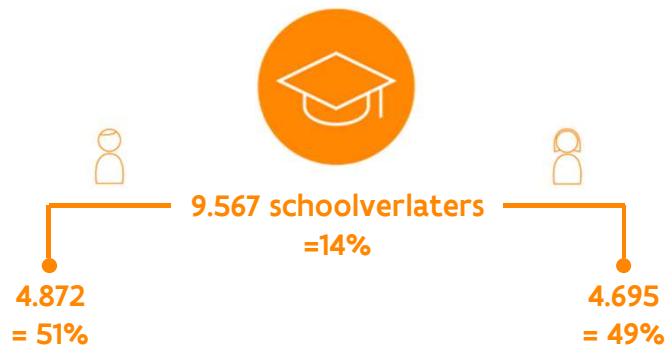

Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

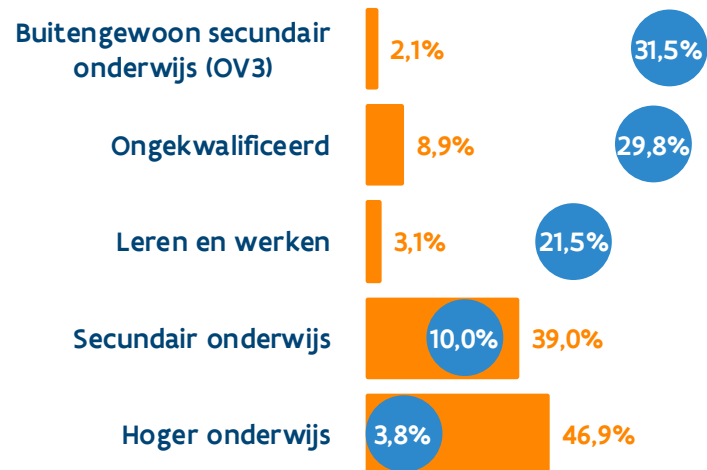
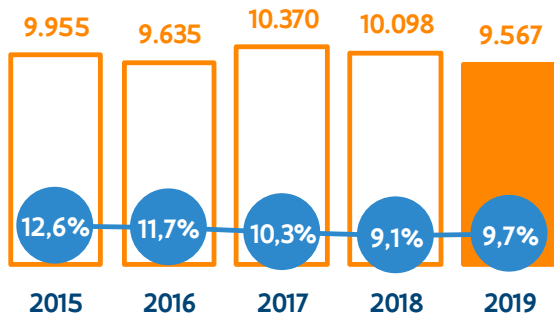

- Limburg heeft het kleinste aantal schoolverlaters.
- Het Limburgs werkzoekendenaandeel ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

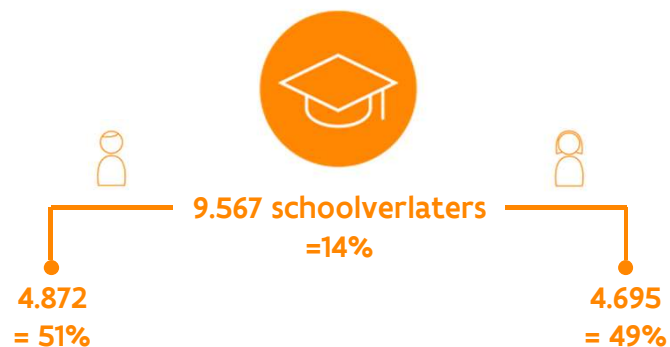

- Het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters ligt op het Vlaamse gemiddelde.
- Limburg heeft het kleinste aandeel hooggeschoolden. Hooggeschoolden vinden vlot hun weg naar de arbeidsmarkt.

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

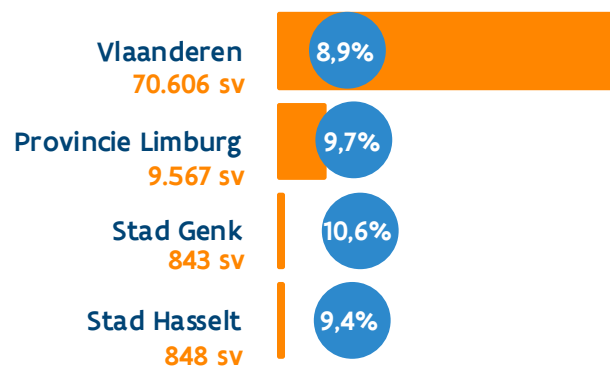

- Het aantal schoolverlaters in Hasselt en Genk zijn quasi gelijk.
- In Hasselt verloopt de aansluiting vlotter dan in Genk.

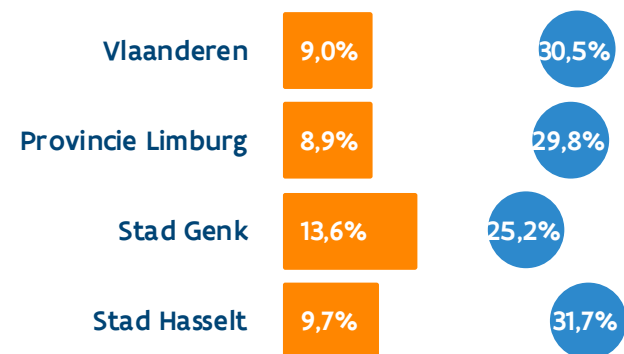

- Na Antwerpen en Vilvoorde heeft Genk het hoogste aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters.
- In Genk ligt het werkzoekendenaandeel een stuk lager in vergelijking met Vlaanderen en de provincie.

Alle schoolverlaters

Ongekwalificeerde schoolverlaters

■ Aantal/aandeel schoolverlaters (sv)   ● Aandeel werkzoekend (wz%)

Bij het schoolverlatersrapport hoort een interactieve toepassing waar je alle schoolverlatersresultaten in detail kan opzoeken.

vdab.be/trendsdoc/schoolverlaters/detail/default.shtml